

Palgavahe üha käriseb

Statistikaameti andmeil kerkis keskmine töötasu Viljandimaal mullu palju vähem kui Eestis tervikuna. Viljandi maakonna keskmine palk jääb ameti teatel riigi keskmisest maha 232 eurot.

LK 3

Kalamehed ei pea puhtust

Pärsti vallas asuva Kavaku talu peremees Priit Tasane peab võitlust õngitsejatega, kes tema valduses oleval järvekaldal prügi maha viskavad ja eramaasilte kõrvaldavad.

LK 5

Kuludokumentidega linnavalitsuse vahet käimine on olnud erakordselt ebamugav ning teatud mõttes isegi alandav ja solvav.

HELMUT HALLEMAA, Viljandi linnavalitsuse liige

LK 2

«Sakala» juhtkiri

MILJONILEPING

Haigla võitleb kiirabi eest kohtus

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Viljandi haigla pole rahul mõttega, et uuel aastal hakkab siin tegutsema Tartu kiirabi, ning kaebas terviseameti otsuse halduskohtusse. Võidu korral tekib haiglal võimalus miljoni euro suurune leping endale saada.

21. augustil kell 11 istub kohtunik Villem Lapimaa Tallinna halduskohtu saalis oma laua taha ning hakkab kuulama haigla ja terviseameti argumente. Seejärel tuleb tal langetada otsus, millest sõltub, kas uuest aastast hakkab Viljandi- ja Järvamaal kiirabitööd tegema Viljandi haigla või Tartu kiirabi.

Mida haigla on vaidlustanud, seda juhatuse esimees Priit Tampere ei avalda. Probleem peitub tema selgitust mööda otsusele eelnenud hindamiste eesmärkides ja meetodites.

Viljandi ei pea end Tartust kehvemaks

«Kui meie ressursse talupoja-mõistusega analüüsida, siis pole me autode, töötajate või finantsvõimekuse poolest kehvemad kui Tartu kiirabi,» ütles Priit Tampere.

Aprilli keskel teatas terviseamet, et Mulgi-Järva piirkonnas valiti kahe teise ringi pääsenud pakkujate seast parimaks Tartu kiirabi.

Et viljandlastel oli selle otsuse kohta palju küsimusi, läksid nad aru pärima terviseametisse. Tampere tunnistas, et kõiki vastuseid saamata pöördusid nad mais kohtu poole.

Praegu on Viljandi haigla saavutanud juba nii palju, et kohus on seadnud õiguskaitse, mis ei luba terviseametil Tartu kiirabiga Viljandi- ja Järvamaa piirkonna lepingut sõlmida ega isegi ametlikult läbirääkimisi pidada.

Terviseamet teatas, et nemad pooleli olevat kohtuasja ei kommenteeri. Küll aga kinnitasid selle esindajad, et Viljandi haigla vaie pole ainus, mis

Olenevalt sellest, kas Tallinna kohtunik annab augustis õiguse Viljandi haiglale või terviseametile, hakkavad uuel aastal Viljandimaal sõitma Viljandi või Tartu kirjadega kiirabiautod.

ELMO RIIK

nende vastu kohtusse on jõudnud, vaid samasuguse kaebuse on esitanud ka Rakvere haigla, kes soovib endale Virumaa piirkonna kiirabilepingut.

Tartu kiirabi juhatuse esimees Ago Kõrgvee pidas Viljandi haigla käiku kaklusejärgseks rusikatega vehkimiseks. «Ma ei suhtu sellesse hästi, sest see on lihtsalt venitamine,» lisas ta.

Kõrgvee tunnistas, et praegune olukord ei lase neil uueks aastaks valmistuda, kuid oli veendunud, et Tartu kiirabi jõuab igal juhul nii Viljandi- kui Järvamaal võimekuse poolest jaanuariks sellisesse seisusse, et saab tööd alustada.

Seda, kas Viljandi haiglal on kohtus lootust võita, Kõrgvee vastata ei tahtnud. «Selleks on kohtunikud,» leidis ta. Küll aga oli Kõrgvee veendunud, et uuel aastal sõidavad nii Viljandi- kui Järvamaal Tartu kiirabi värvides autod.

Priit Tampere tunnistas, et poleks kohtusse pöördunud, kui ei oleks tajunud võiduvõimalust. «Vaidlemise pärast vaielda pole mõtet,» lausus ta. Tampere oli veendunud, et võidu korral suudab Viljandi haigla oma brigaadid kiirelt tööle panna ka Järvamaal. «Meil on Järva haiglaga väga head suhted ja mingit vaenulikkust ülevõtmist ei tule,» kinnitas ta.

Terviseameti avalike suhete esindaja Iiris Saluri sõnul pole karta, nagu võiks Viljandimaal kohtuprotsessi tõttu tekkida olukord, et kiirabi ei sõida.

Lepingu suurus on miljon eurot aastas

Terviseamet korraldas aasta algul kogu Eestis kiirabiteenuse pakkujate vahel konkursi. Seni omaette asunud Viljandimaal liideti Järvamaaga üheks piirkonnaks ning konkursile tuli neli pakkumist. Teise voo-ru jõudsid Viljandi haigla ja Tartu kiirabi.

Mitmeks aastaks leping sõl-

mitakse, pole esialgu teada, kuid juttu on olnud kümne aasta pikkusest perioodist. Lepingu aastamaht on ligi miljon eurot. Viljandi haigla eelarve on 15–16 miljonit eurot, seega on kiirabil haigla käibes tähtis osa.

«Kiirabi ei ole kasumlik äri, aga see kuulub meditsiini tervikteenuse ja rahavoogude juhtimise hulka,» selgitas Priit Tampere, missugune on kiirabi roll Viljandi haiglas.

Terviseamet ei pea õigeks anda kommentaari, kui vaidlus alles käib. Ohtu, et Mulgi-Järva piirkond jääks vaidluse tõttu kiirabiteenuse pakkujata, kindlasti ei teki, olgu kohtuotsus milline tahes.

ILM

20°

Täna on päikseline ilm. Puhub läänetuul kiirusega 2–5 meetrit sekundis. Sooja on 17–21 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 4.10 ja loojub kell 22.28.

VILJANDIS

Pensionäride tervisepäev

Täna kell 11 kogunevad pensionäride liidu liikmed Sammulisel sportima ja suvepäeva veetma.

Sõprus saab allkirjad

Täna kell 17 allkirjastatakse Skype'i vahendusel Viljandi ja Cumberlandi sõprusdeklaratsioon.

MAAKONNAS

Festivali lastepäev

Täna kell 12 esinevad Suure-Jaani laululaval valla lapsed ja noored solistid. Kell 13.30 avaneb järve kaldal muusikaline võlumaailm, kus tehakse ettevalmistusi järvevaimu külaskäiguks ja kell 16 teevad lapsed Suure-Jaani järvele muusikalise kingituse. Kell 18 esinevad laululaval Susanna Liisa Onoper, Matri Joosua Hollmann ja Eesti Televisiooni mudilaskoor Lii Leitmaa juhatusel.

Rändnäitus Mõisakülas

Mõisaküla raamatukogus näeb Eesti Vabariigi 90. aastapäevaks valminud rändekspositsiooni «Eesti riiklikud teenetemärgid». Näitus annab ülevaate nende autasude ajaloost ja tänapäevast.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

JUHTKIRI

Keskmine palk

Statistika, mis väidab, et Tallinna keskmine palk on poolteist korda suurem kui Viljandimaa keskmise töötasu, on ühest küljest ehmatav, kurvastav ja mõtlemapanev, teiselt poolt vähemasti esimese hooga ka usutav. See, et pealinnas on palgatase selgelt Eesti kõrgeim, on vana tõde ja mida madalamad on kohalikud töötasud, seda paremad Tallinna omad tunduvad.

Statistikaameti andmeil just nii suureks Tallinna ja Viljandimaa keskmiste palkade vahe mullu käris. Kuid stopp! Maksu- ja tolliameeti (MTA) teistsuguste meetoditega saadud andmete järgi pole erinevus sugugi nii suur. Ühtlasi ei kinnita MTA andmed statistikaameti omi, mille järgi Viljandimaa keskmine töötasu jääb märgatavalt alla poole Eesti keskmist.

Kumba uskuda? Kas tõde on kusa­gil vahepeal, nagu tavatsetakse öelda?

Väärib märkimist, et statistikaamet korraldab palgastatistika uuringut rahvusvahelise metoodika järgi. Märksa kõnekam on paraku tõik, et nii Tallinnas kui kogu Eestis on keskmine palk ameti andmeil kerkinud masueelsest tasemest kõrgemale, Viljandimaal mitte. 2008. aastal oli see siinmail 677 eurot kuus, mullu 655.

Just aastatepikkused suundumused ongi need, mis veenavad, et olukord on tõepoolest kehv ning muutub üha kurvastavamaks. Isegi kõige optimistlikumad andmed on ikka ja jälle kinnitanud, et raha koondub Eestis peamisesse tõmbekeskusesse, Tallinna, ning et kaugemates piirkondades tõusevad palgad visamalt.

Viljandi maavanem Lembit Kruuse märgib tänases «Sakalas», et mõningate töökohtade puhul on lausa riiklikul tasandil ette nähtud, et Tallinnas makstakse nende pidajatele rohkem kui mõnel pool mujal. Tuleb nõustuda arvamus­ega, et nii edastab riik kodanikele väärarv sõnumi.

REPLIIK

Erimeelsused kassipidamises

Viljandi koerte ja kasside pidamise eeskiri ütleb üheselt: kõik järelevalveta koerad ja kassid arvatakse hulkuvaks ning püütakse kehtestatud korras kinni. Ent kui selles, et koera omapäi uitama lasta ei tohi, näikse valitsevat üksmeel, siis kasside puhul on arvamusid seinast sein. Reaalsus on selline, et inimesi, kes oma vurrulise ilma peale jalutama lubavad, on väga palju.

Lihtne on mõista nii neid, kes sedaviisi talitavad, kui ka neid, kes seda pahaks panevad. Kahe kassi pidajana tean ma suurepäraselt, kui palju vabadust need olevused vajavad. Sellegipoolest saan ma väga hästi aru linnakodanikust, kelle võitlus hulkuvate kassidega hiljuti «Sakala» veergudele jõudis.

Kehtiv kord on siiski looma hulkuma laskjate vastu. Nii­siis peaks iga sel moel patustaja arvutama, et võib-olla tuleb oma lemmikut mingil ajal varjupaigast taga otsima hakata.

Nii Tal­linnas kui kogu Eestis on keskmine palk ameti andmeil kerkinud masueel­sest tase­mest kõr­gemale, Viljan­dimaal mitte.

Pensionärid väärivad täiesti priid bussisõitu

JUBA MÕNDA AEGA on Viljan­di linnavalikogus ja -valitsuses töös olnud uus sotsiaaltoetuste maksmise kord. See sätestab linnaelarvest sotsiaaltoetuste taotlemise, määramise ja maksmise rahvastikuregistri järgi alaliselt Viljandis elavate kodanikele ning erandkorras ka siin ajutiselt viibivatele hättasattunud isikutele.

Nimetatud kord hõlmab kõiki linnaelarvest antavaid sotsiaalseid toetusi. Enim kõneainet pakkunud ja ka sensi­tiivseim osa selles on aga eakate linnatranspordi toetus. Selle teema käsitus meedias pole olnud alati korrektne, vähe­malt mis puudutab pealkirju.

VILJANDIS KEHTIB praegugi eakate ühistranspordi toetus ehk soodustus. See sätestati linna­volikogu otsusega juba üheksa­kümnendatel. Majandussuruti­se aastatel aga toetuse saamise tingimusi kitsendati. Praegu kaetakse kuus piletitte alusel kümne korra sõit või siis pool kuukaardi maksumusest.

Just kuludokumentidega linnavalitsuse vahet käimine on olnud erakordselt ebamugav ning teatud mõttes isegi alandav ja solvav. Nüüd see ebamugavus kaob. Viljandi linnaliinidel ning ka linnaga kokkukasvanud Viiratsis ja Jämejalal aasta alu­sest kasutusele võetud validee­rimise süsteem — samasugune nagu Tallinna tasuta ühistrans­pordis — võimaldab sõidusoo­dustuste korda tunduvalt liht­ sustada ning vabastab eaka lin­nakodaniku tülikast sotsiaal­ameti vahet jooksmisest.

Arutuse all oleva uue korra kohaselt väljastatakse Viljandi pensionäridele sotsiaalametist nimeline elektrooniline tasuta sõidukaart. Õigus on valida pe-

HELMUT HALLEMAA

Viljandi linnavalitsuse liige, Keskerakonna Viljandimaa piirkonna esimees

rioodikaardi ja kümne sõidu­korra kaardi vahel. Viimati ni­metatu on ettemaksukaart.

Perioodikaardile laeb oma­nik iga perioodi algul 50 prot­ senti kaardi maksumusest ja ve­daja lisab sellele teise poole. Kümne sõidukorra kaardile laeb vedaja iga kuu algul küm­ nest sõidukorrast puudu jääva osa. Eakate perioodikaartide maksumusest poole ja ettemak­ sukaartide laadimise eest tasub linnavalitsus vedaja esitatud arve alusel. Kindlasti on juba see hea uudis ning samm edasi.

VILJANDIS ON 3750 üle 65-aas­ tast pensionäri, kes moodusta­ vad ümmarguselt viiendiku lin­ na elanikest. Praegu kehtiva korra kohaselt kasutab neist sõidusoodustust umbes 1000. Seejuures kasutavad eakad lin­ nakodanikud mõlemat sorti soodustust enam-vähem ühe­ palju. Eelarves on selleks ette nähtud 73 000 eurot.

Selge on, et eakate bussi­ soodustuse kasutajate arv muudatuste korral kasvab. Kindlasti tooks sõitjaid juurde ka täieliku sõidusoodustuse taastamine.

Linnavalitsus paneb ette veel ühe suure muudatuse. Ea­ kate linnatranspordi toetuse saamise õigus peaks laienema ja seda peaks olema õigus saa­ da kõigil üle 65 aasta vanustel Viljandi pensionäridel. Praegu on see piiratud mittetöötavate pensionäridega.

” Just kulu­dokumen­ tidega lin­navalit­ suse vahet käimine on olnud era­kordselt ebamugav ning tea­ tud mõttes isegi alan­ dav ja sol­ vav.

Tegime sellise ettepaneku mitmel põhjusel. Olulisim neist on, et ei mina ega mu kolleegid pea õigeks selliseid piiranguid oma elutöö teinud, kuid ka pen­ sionieas ühiskonnale lisaväär­ tust loovatele senioridele.

Sellist asja pole niikuinii võimalik kontrollida. Miks peaks see siis ametlikus korras sees olema? Ühtlasi ei ole mõiste «töötav pensionär» lah­ ti mõtestatud.

Tunnustan eakaid ja Viljan­ di pensionäride organisatsioo­ ne kodanikuaktiivsuse eest. Üle poolesaja allkirja ühisele taotlusele, et Viljandis viidaks sisse täielikult tasuta bussisõit pensionäridele, on kõva sõna. Veelgi enam tunnustust vääri­ vad aga rasketel aastatel sõidu­ soodustuse piirangutega nõus­ tunud eakate organisatsioonid. Olen olnud samadel seisu­ kohtadel aastaid. Olin seda meelt ka siis, kui eakate ühis­ transpordi toetust piirati. See on öeldud neile, kes tõttavad valimistest ja valimistega seon­ duvast rääkima.

KÕIGILE ÜLE 65 aasta vanuste­ le Viljandi pensionäridele tu­ leb võimaldada täiesti prii bus­ sisõit. Seda toetust ning prae­ guse keerulise elu leevendust on vaja pensioniea algusest alates. Toetust pole ju mõtet anda postuumselt nagu ühes nõukaaegses anekdoodis.

Need linna arengusse pa­ nustanud ja oma elutöö teinud inimesed väärivad seda. Lõp­ lik sõna on kuu lõpul kogune­ val linnavalikogul.

Ehkki see on keeruline, on linnal hea tahtmise korral või­ malik niisugust toetust maksta. Kui sama on saanud teha mitu teist Eesti linna, saame ka meie. Küsimus on ajas ja eelis­ tustes.

Täielikku sõidusoodustust võimaldavat uut korda oleks muidugi mõistlik rakendada eelarveaasta algusest. Praegu juba kavandatud muudatused annaksid meile võimaluse saa­ da selge pilt reaalselt sõidu­ soodustust vajavatest ja kasu­ tavatest viljandlastest ning sel­ le toetuse mahust, ilmselt ka selle mahu kasvust. Sealt saab edasi minna.

Tublisid lõpetajaid on väga palju

SOOVIN VEEL KORD selgitada paremate koolilõpetajate vastuvõtule kutsumist, sest 15. juu­ ni «Sakala» artiklist «Kadrior­ gu pääsuks kullast ei piisa» jäi mulje, nagu otsustaks just pre­ sidenti kantselei, kui palju noori igast maakonnast või koolist Kadriorgu kutsutakse.

Esmalt mõned arvud. Täna­ vu tuleb presidendi vastuvõtu­ le 230 gümnaasiumide ja kesk­ koolide lõpetajat, 30 kutsekoo­ lide lõpetajat ning 140 kõrgkoo­ lide lõpetajat. Tublisid õppi-

jaid on Eestis aga mitu korda rohkem: ainult üksi gümnaasiumi kuldmedaliga ja kõrgkooli kiitusega lõpetajaid on meil aastas üle 1200.

Nii ongi paremate koolilõ­ petajate vastuvõtul presidendi kantselei võõrustaja rollis ega otsusta, millisest maakonnast kui palju noori kutsutakse. Seda teeb haridusministeerium koostöös kohalike haridusosa­ kondadega, jaotades tänavu 260 kohta maakondadele ja lin­ nadele, kes omakorda jaotavad

need oma piirkonna koolide vahel.

VÕIB JUHTUDA, et kool saab presidendi vastuvõtule ühe ko­ ha, aga kuldmedaliga lõpeta­ jaid on kolm. Siis teeb just kool valiku, lähtudes endale sobiva­ matest kriteeriumidest.

Kool võib saata vastuvõtule ka lõpetaja, kes ei ole kuldme­ dalit saanud, aga on midagi muud olulist korda saatnud. Presidendi vastuvõtt on seni ol­ nud parematele, mitte ainult

kuldmedali või kiitusega lõpe­ tajatele.

Aga nagu algul kirjutasin, on gümnaasiumides, ametikoo­ lides ja kõrgkoolides tublisid lõpetajaid tõepoolest rohkem, kui Kadriorgu korraga vastuvõ­ tule mahub. Presidendi kantse­ lei palvel on haridusministeerium viimastel aastatel suure­ nandanud paremate koolilõpetaja­ te vastuvõtule kutsutute arvu.

Toomas Sildam, presidendi avalike suhete nõunik

PRÄÄNIK

Tänavu lõpetab Viljandimaal gümnaasiumi kuldmedaliga 12 õpilast.

PIITS

Hoolimatud inimesed jäta­ vad Pärsti järve äärde alailma prahti.

UUDISED

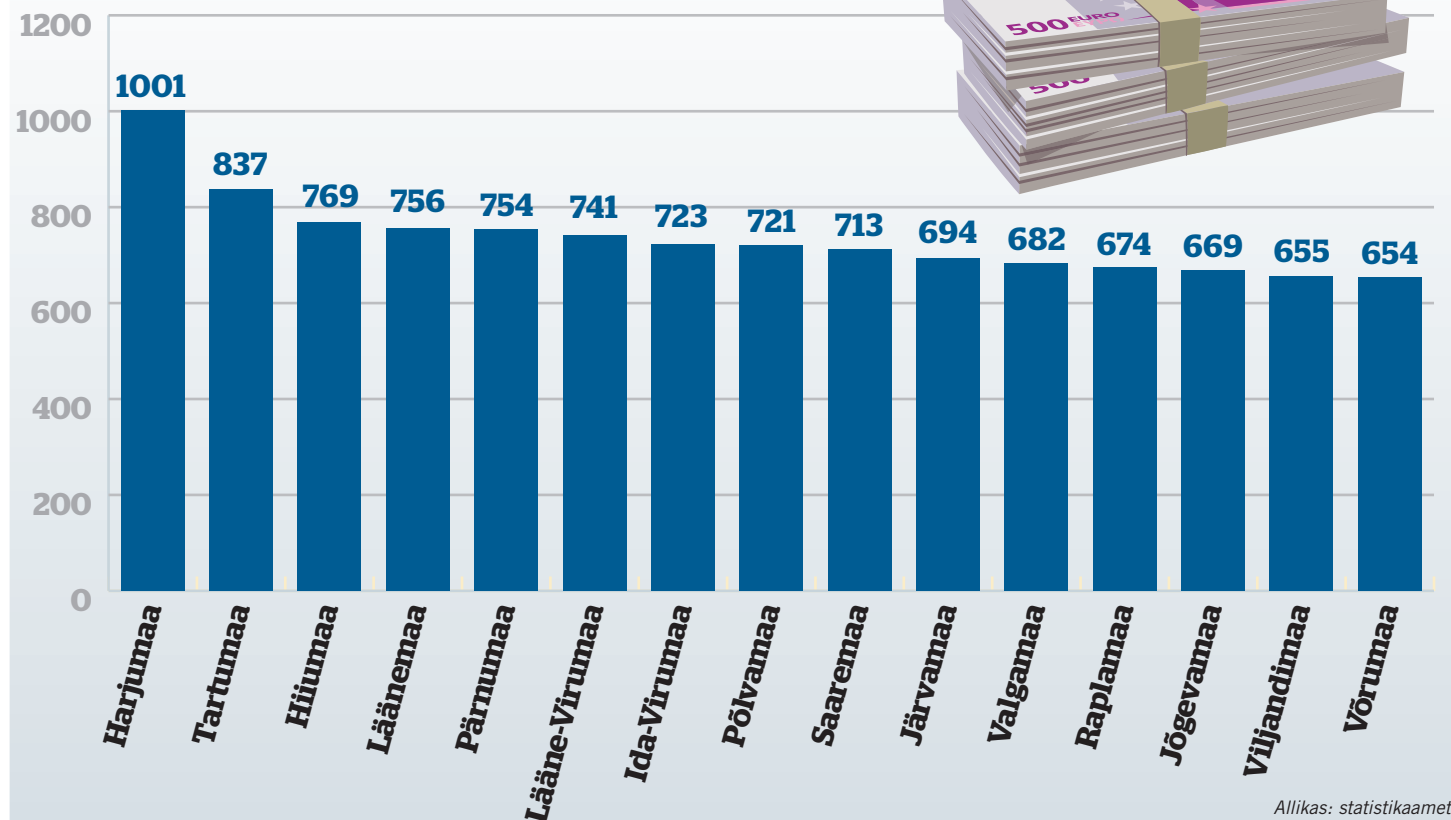
Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

125,25

Mullu kulus tervisele leibkonna liikme kohta keskmiselt 125,20 eurot ehk kümme protsenti enam kui aasta varem. Kiiremini, 17,4 protsenti kasvasid kulud maal elavatel inimestel. Linnas oli kasv väiksem, 7,6 protsenti.

TÖÖTASU

2012. aasta keskmine kuupalk maakondade kaupa

RAHA

Keskmine Tallinna palk on Viljandimaa omast poolteist korda kõrgem

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Eesti keskmine töötasu libiseb statistikaameti andmeil Viljandimaa palkadel kiiresti eest ära. Tallinna ja Harjumaa harilik brutokuupalk ületas mullu Viljandimaa oma üle poolteise korra.

Kui Eesti keskmine palk kerkis mullu 5,7 protsenti, siis Viljandimaa keskmine töötasu tõusis samal ajal üle kahe korra vähem. Eesti ja Viljandimaa keskmise palga vahe oli mullu 232 eurot. Tunamullusega võrreldes on see vahe kärinenud 34 euro võrra.

Eesti keskmine palk kogu 2012. aasta jooksul oli statistikaameti teatel 887 eurot, Viljandimaal oli see samal ajal 655 eurot. Aastaga kerkis see maakonnas 14 euro võrra ehk 2,2 protsenti.

655

Statistikaameti andmeil oli Viljandimaa keskmine brutokuupalk mullu 655 eurot.

Tallinnas oli mullune keskmine palk 1020 eurot ning Harjumaal 1001 eurot. Viljandimaa keskmisest napilt väiksem, 654 eurot oli töötasu üksnes Võru maakonnas.

Kas on põhjust täie jõuga häirekella tagada?

Kas palgad on tõesti nii erinevad?

Viljandi maavanem Lembit Kruuse on seisukohal, et olukord pole nii hull, kui statistikaameti arvude põhjal paistab. Tegelikult ei teenivat Viljandimaa inimesed riigis sugugi vaat et kõige vähem.

Ka Kruuse arvamus põhineb riigiameti, täpsemalt maksu- ja tolliameti (MTA) statistikal. Maavanem näitab aprillis — toona käis Viljandimaal MTA juht Marek Helm — saadud diagrammi, mis kajastab, kui palju maksti eelmisel aastal inimestele töötasu nende esitatud deklaratsioonide andmeil. Tulpdiagrammist nähtub, et Viljandi maakonnas registreeritud ettevõtetes oli 2012. aastal keskmine väljamakse 602 eurot, Eestis tervikuna 605 eurot ning Harjumaal registreeritud ettevõtetes 737 eurot kuus.

«Kumba statistikat uskuda?» esitab Lembit Kruuse küsimuse. Tema arvates peegeldab tegelikust paremini MTA

statistika, mis põhineb laekunud maksudel. «Need on faktid,» märgib ta.

Statistikaameti palgastatistika talituse juhtivstatistik Vilma Mere vastab küsimusele, kas statistikaameti andmed peegeldavad maakondade keskmiste palgade erinevusi usaldusväärselt, et nemad lähtuvad ettevõtteid maakondadesse jagades ametlikest postiaadressidest.

«Loodan ja arvan, et enamasti vastavad need tõele,» märgib Mere. Seetõttu võib tema sõnul öelda, et Tallinna palgad tõepoolest erinevad Viljandimaa omadest poolteist korda, nagu andmetest nähtub.

Meetodid pole võrreldavad

Maksu- ja tolliameti kodulehel rõhutatakse, et statistikaameti ja MTA andmed väljamaksete kohta ei ole võrreldavad. Seal-samas on ühtlasi lahti seletatud nimetatud riigiametite kasutatavate meetodite peamised erinevused.

Muu hulgas eristab kahe ameti meetodeid see, et osalise ja täistööajaga töötajate palga võrdlemiseks taandab statistikaamet töötajate arvu täistööajale, MTA aga võtab arvesse kõik inimesed, kellele on tehtud väljamaksed, sõltumata sellest, kas väljamakse on teh-

tud täistööaja või osalise tööaja eest.

Lembit Kruuse hinnangul võibki kahe statistika suur erinevus olla tingitud sellest, et paljud viljandimaalased töötavad korraga mitmel kohal ning teenivad niiviisi kokkuvõttes üsna hästi. Sama mõtte pakkus ta välja eelmisel nädalal, kui kohtus Eesti ametiühingute keskliidu juhatuse esimehe Peep Petersoniga.

«Sakalale» ütleb Peep Peterson, et maavanema esitatud faktid on huvitavad ning vajavad süvenemist.

«Kas see tähendab, et tööajad on lõhki või on viisakas palk võimalik saada enam-vähem mõistlike tööaegadega?» küsib ametiühingute keskliidu juht.

Lembit Kruuse nendib, et Harjumaa on Eesti palgatõusu vedaja ning see annab tõuke rahvastikurändele. Samuti on maavanema meelest väär, et isegi riiklikul tasandil on mõningate töökohtade puhul ette nähtud, et Tallinnas tuleb ametikoha täitjale rohkem maksta kui pealinnast kaugemal.

Küsimusele, mis võiks Tallinna ja muu Eesti keskmiste palgade vahe suurenemise lõpetada või seda vähemasti pidurdada, vastab Kruuse, et selle hoova võivad moodustada ettevõtlusse investeerimine, kohalike aktiivsus ja uued ideed.

Murdunud post jättis inimesed elektrita

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Esmaspäeva õhtupoolikul murdus tugeva tuule tõttu Kantrekülas Vene tänava Pärnu maantee poolses otsas asuv elektrikpost ning kukkus üle tee puitmaja peale.

Päästeamet sai juhtunust teate kell 17.25, sündmuskohale oli tulnud ka politsei. Inimesed juhtumist kannatada ei saanud, kuid et madalalt üle Pärnu maantee ripuvad puurunenud elektriliinid ohustasid liiklejaid, suunas politsei liikluse väiksemaid tänavaid pidi ümber.

Sündmuskoht piirati lintidega ning jäadi ootama elektrikuid, kelle abiga ohtlikud liinid ja post teelt eemaldati.

Elektrilevi kommunikatsioonispetsialisti Kaarel Kutti sõnul sai Elektrilevi Viljandi Pärnu maantee ja Vene tänava ristmikul murdunud elektrikposti kohta teate üle-eile kell 18.19. «Sündmuskohale jõudnud rikkemeeskond leidis eest tuulest murtud elektrikposti ja katkenud õhukaabli,» lausub Kutti. Ta lisas,

et elektrivarustus taastati rikkedest mõjutatud 161 majapidamisele kell 22.55.

Et tarbijad ei edastanud rikke kohta infot, sai Elektrilevi juhtumist teada päästeametilt, seetõttu viibis kommunikatsioonijuhi sõnul rikkemeeskonna sündmuskohale jõudmine. «Tuleme inimestele meelde, et nähes katkiseid või mahalangenud elektriliine, tuleb sellest kohe teada anda Elektrilevi rikketelefonil 1343 ja hoida iga suguste riskide vältimiseks mahalangenud elektriliinist võimalikult kaugele.»

Kutti jutu järgi oli üle Pärnu maantee mahalangenud õhukaabli metalloosa kaetud isoleeriva materjaliga ja seepärast oli oht minimaalne.

Kui pealtnägijate sõnul oli murdunud elektrikpost väga vana, siis Elektrilevi kommunikatsioonispetsialisti hinnangul oli post rahuldavas seisukorras. «Sõltuvalt immutusmaterjalist ja keskkonnatingimustest hinnatakse elektrikpostide eluiga 20–40 aastale,» nentis ta.

Elumajale langenud posti tõttu sai kannatada puithoone katuseserva liist. Eilseks polnud Elektrileville laekunud ühtegi kahjuhüvituse avaldust.

Tugeva tuule tõttu murdus esmaspäeva õhtupoolikul Vene tänava Pärnu maantee poolses otsas asuv elektrikpost, jättes mitmeks tunniks elektrita 161 majapidamist.

MARKO SAARM

Politsei tahab liikluskorraldajad trellide taha saata

Politseil on kavas taotleda Lõuna-Eestis korduvaid ja raskeid liikluskorraldajate toimepannud sõiduki juhtidele jaanipühade eel ja ajal karistuseks arestipäevi.

Lõuna prefektuuri liiklujärelevalvetalituse vanemkomissar Ove Saar ütles, et need autojuhid, kes Lõuna-Eestis pühade eel või ajal purjuspäi gaasipedaali tallama kipuvad, hulljulge kihutamiseks teisi ohtu panevad või istuvad rooli, ilma et neil

oleks vastava kategooria sõiduki juhtimise õigust, saadetakse arestimajja.

«Võimaluse korral taotleatakse neile karistusena arestipäevi ning on väga tõenäoline, et liikluskorraldajate sõiduvahendid raskematel juhtudel kohtuotsusega konfiskeeritakse,» lisas Saar.

Sama taktikat kasutas politsei eelmisel aastal ning siis saadeti jaaniajal arestimajja kümneid autojuhte. («Sakala»)

Täna otsustatakse riigikogus uue põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse saatus.

ELMO RIIG

HARIDUS

Suurim tüliõun nopiti vastsest seadusest välja

SIIM PIIRAK
siim.pirak@ajaleht.ee

Täna riigikogu täiskogu teisele lugemisele tuleb uus kooliseadus pälvis viimasel ajal teravat vastukaja ning valitsus ja kultuurikomisjoni liikmed otsustasid eelnõust rahastamise osa välja jätta.

Näiteks kurtis Eesti haridustöötajate liit, et põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega on kiirustatud ning tegutsetakse selle nimel, et see kibekähku vastu võetaks. Liit leidis, et eelnõu oleks tulevikus meie riigi hariduselu toimimisele ohtlik ning tooks endaga kaasa õpetajate ja teiste haridusala töötajate töömahu suurenemise, pinged ja nende elukutsete populaarsuse vähenemise.

Kooliseadus näis turmtuld saavat ka opositsioonilt, eeskätt kultuurikomisjoni liikmelt Mailis Repsilt. Ansipi esimeses valitsuses haridus- ja teadusminister olnud keskerakondlane on muu hulgas öelnud, et eelnõus ettenähtud rahastamine käib üle omavalitsuste peade. Ta ähvardas, et kui määrus peaks algsel kujul riigikogu täiskogusse jõudma, tulevad ööistungid.

Koolivõrguarutelud ja läbirääkimised

«Kindlasti ei saa öelda, et eelnõuga on kiirustatud,» ütles haridus- ja teadusministeeriumi avalike suhete osakonna juhataja Argo Kerb. Nimelt hakati eelnõu ette valmistama

juba 2011. aastal. 2012. aastal peeti kõigis maakondades koolivõrguarutelud ja korraldati läbirääkimised liitude ja omavalitsuste esindajatega. Esimesele lugemisele jõudis see alles tänavu 20. veebruaril ning teine lugemine on plaanitud tänasele.

Kultuurikomisjoni liige keskerakondlane Aadu Must leidis, et muudatusettepanekud olid veel läbi hääletamata, ning võrdles seaduse vastuvõtmist ratsaväerünnakuga.

Kultuurikomisjoni esimehe Urmas Klaasi sõnul võeti eile kell 8 ette erakorraline istung, kus üritati leida sobiv viis kooliseaduse jõustamiseks. Seal otsustati jätta seaduseelnõu suurim tüliõun sügiseks ning saata riigikogule teemad, milles ollakse ühte meelt. «On selge, et rahastamise teema vajab veel lisatööd ja -aega ning kiirustamine ei oleks hea. Seetõttu anname valitsusele aega ja tuleme teema juurde tagasi sügisel,» rääkis Klaas.

Ülejäänud eelnõuga ollakse komisjonis päri. «Teemad, milles oleme ühte meelt ja mille suhtes koolid ootavad otsust, tuleks enne võidupüha vastu võtta. Eelnõu on arutatud septembrikuust alates ning enamikus küsimustes on leitud lahendus — tegemist ei ole kiirustamisega,» nentis Klaas.

Räägitud on sellest, et pole selge, kui palju plaanitavad muudatused maksma lähevad või kuidas tulevikus rahastamine välja näeb, kuid Argo Kerb arvab teisiti.

«Suur osa muudatusettepanekuid puudutab bürokraatia vähendamist ning omavalitsuste, koolide, koolijuhtide

ja õpetajate vabaduse suurenendamist. See loob kulu asemel kokkuhoidu, mida saab kasutada hariduse sisulistes tegevustes. Sama kehtib rahastamise läbipaistvamaks tegemise või haridustoetust andes omavalitsuse eripära arvestamise juures,» arutles Kerb.

Hariduselu suuremad muudatused

Ministeeriumi ametnik leidis, et suuremad muudatused, mida seaduseelnõu haridusellu tooks, on klassikaliste gümnaasiumide loomine ja riigi vastutuse seadusesse kirjutamine.

«Igas maakonnas peab olema konkurentsivõimeline riigigümnaasium. See vähendab koormust, mis lasub omavalitsustel gümnaasiumihariduse ülalpidamiseks,» rääkis Argo Kerb. Ta lisas, et muu hulgas üritatakse gümnaasiumiastmesse kandideerimisel luua võrdsemad tingimused.

Õpetajaid peaks puudutama enim üleminek kontakttunnipõhiselt koormusarvestusele tegeliku tööaja põhisele koormusarvestusele. «Õpetaja tööaja ja -tasustamise arvestuses peab vaatama kõiki tööülesandeid, mitte ainult klassi ees seistud aega. Praegune kontakttunnipõhine koormusarvestus paneb õpetajad igal veerandil uude, tasustamise poolest ebakindlas olukorda,» jutustas Kerb.

Koolides peaksid tema sõnutsi suurenema direktori vastutus ja hoolekogu roll ning vähenema peaks bürokraatia.

Kuigi tugiteenuste rahastamine jäetakse eelnõust väl-

SELGITUS

ARGO KERB, haridusministeeriumi avalike suhete osakonna juhataja

Eelnõu edasilükkamine pärsiks, eriti maapiirkondades, tugiteenuste laiemat kättesaadavuse korraldamist. Tähtis on ka riigieksamite lävendi allapoole toomine ning koolijuhid tegid ettepaneku anda koolidele ja koolipidajatele rohkem vabadust vaheaegade asjus.

Eelnõu edasilükkamise korral jätkuks ebakindlus ka nendes küsimustes. Samuti pärsiks eelnõu edasilükkamine omavalitsustele antava toetuse selgemaks ja toetamise korra läbipaistvamaks tegemist ning võib takistada õpetajate palgatõusu tempot.

ja, kirjutatakse seadusesse, et riik hakkab arendama õppenõustamiskeskuste võrku. «Omavalitsustele jääb seaduse järgi kohustus pakkuda oma koolides tugispetsialistide teenuseid, nagu seisab praeguses seaduses ja on olnud juba 1990. aastatest peale,» toonitas ametnik.

Uus kooliseadus jõustub eelnõu järgi tänavu sügisel. Rahastamise muudatused peaksid kehtima hakkama 1. jaanuaril 2014.

Tublid kutseõppurid sihivad kõrgkooli

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kuigi kutseõppurid on eksamitega lõpusirgel, on tublimatel ometi kiire aeg: nimelt seavad kaks Olustvere põllumajanduseriala lõpetavat noormeest homme sammud pealinna põllumajandusministeeriumi.

Vaevalt sai maaturismi õppiv neiu Maarja Linder eile eksamiga ühele poole, kui pidi sõitma Olustverest Viljandisse maavanema vastuvõtule.

Koosviibimisele oli kutsutud ka Viljandimaa ühendatud kutsekeskkooli lõpetaja Taavi Peters. Noormees õppis elektrikuks ning tema nimel on Eesti kutsevõistlustelt «Noor meister 2013» saadud teine koht.

Kooli parimad

Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli õppeosakonna sekretär Helme Uusen ütles, et parimate õppurite valik tehakse õppetöö tulemustest ja keskmisest hindest lähtudes.

«Kursuse juhendajad teevad oma ettepanekud, arvestades kindlasti ka muud koolisest ja -välist tegevust,» rääkis ta. Olenevalt erialast arvestatakse tema jutu järgi ka kutsevõistlusi. Näiteks presidendi vastuvõtule kutsutud sekretäritöö eriala lõpetaja Eleri Kask on kahel aastal osalenud sekretäride kutsevõistlustel.

Homset põllumajandusministri vastuvõttu ootavad Olustveres tänavu põllumajanduseriala lõpetavad Jüri Laur ja Tiit Aasna. Esimese tunnistas Maaelu Edendamise sihtasutus.

”

Edasiõppimise plaan oli mul kindel juba siis, kui Olustverre läksin.

TIIT AASNA, põllumajanduseriala lõpetaja

Jüri Laur on üks kahest Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli noormehest, kes läheb 17 parema põllumajanduseriala lõpetaja seas homme põllumajandusministri vastuvõtule. Foto on tehtud Saksamaal, kus Laur oli kolm nädalat praktikalt.

ERAKOGU

TÄPSUSTUS

Eilses «Sakalas» ilmunud artiklis «Ainulaadne muusikapidu tõmbab ligi klassikasõpru» oli valesti kirjas Hüpasaare rabasaarel asetleidva päikesetõusukontserdi kuupäev. Õige aeg on 23. juuni varahommik. Artikli autor Toomas Koitmäe palub eksituse pärast vabandust.

tus juba mullu peamiseks maa- majanduseriala õpilaseks.

«Mõlemad on igati tubli poisid, pillimehed veel pealegi,» tähendas Uusen.

Plaanis on kõrgkool

Põllumajandusministeeriumi avalike suhete osakonna juhataja Kristo Mäe polnud päris kindel, kas see ministeerium on ainuke, kes oma valdkonna tublidele lõpetajatele vastuvõtu korraldab, kuid teadis, et pikalt on see traditsioon kestnud küll. Esimene vastuvõtt oli 1997. aastal.

Tänavu on oodata 17 õpilast, kellest kaks on maaülikooli magistrandid ja 15 kutseõppurid.

«Vastuvõtule kutsumine näitab, et kolm pool aastat õpimist ja pingutamist on väärt, et seda tunnustada,» lausus Olustvere teenindus- ja maamajanduskoolis põllumajanduseriala lõpetaja Tiit Aasna.

Tema kursusekaaslane Jüri Laur rääkis, et kuigi Olustveres andis väga hea põhja põllumeheks töö alustamiseks, tahab tema minna oskusi ja teadmisi täiendama maaülikooli. Eriala on põllumajandussaaduste tootmine ja turustamine. «Tahan siin omandatud erialal teadmisi juurde saada,» selgitas noormees.

Olustveres kestis õpe kolm ja pool aastat, millest kuus kuud oli ettevõttepraktikat. Selle läbis Laur Jõgevamaal ning kolm nädalat kulus praktikale ka Saksamaal. «Tutvusin seal suure ettevõttega ja töötasin traktoril,» lausus ta. Võõrsil oli tema sõnutsi palju vinge tehnikat kui Eestis.

Seni, kuni ta pole maaülikooli uksest sisse astunud, käib noormees suvel tööl. Endises praktikakohas Baltic Agros on põllutööga ametis ka Tiit Aasna. Nii nagu Lauril, mölgub temalgi mõttes kõrgkool. «Edasiõppimise plaan oli mul kindel juba siis, kui Olustverre läksin,» märkis ta. Temagi soovib minna maaülikooli, aga kavatseb seal õppida põllumajanduse asemel pigem midagi tehnikaalast. «Kutsekoolist saab hästi kõrgkooli minna. Neli või viis tütavat, kes eelmisel aastal Olustveres lõpetasid, läksid ülikooli,» ütles ta.

LAGASTAJAD

Talunik on hädas järveääre reostajatega

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Kavaku talu peremees Priit Tasane on püha viha täis, sest Pärsti järve ääres talle kuuluvale poolsaarele tekivad ikka ja jälle kilekotid, plastnõud, suitsupakid ja muu sodi. Kuigi ta tekiva laga alati ära koristab ning üritab kurikaelu eramaad tähistavate siltidega eemale peletada, ei ole sellest tulu tõusnud.

Taburetid ja muud jäljed viitavad sellele, et prahi jätavad maha õngitsejad, kes püüavad sealt linaskeid, särge ja hauge. Samasuguse hädaga on Priit Tasane jutu järgi kimpus ka teised järveäärsete maade omanikud.

Eramaa sildid heidetakse kõrvale

«Korjan prügi järjepidevalt, aga see tekib taas ning eromandi sildidki heidetakse kiirelt eemale. Ükskord juhtus see 15 minutiga. Kuulsin, kuidas hüüti, et näe: keegi loll on sildi üles pannud,» rääkis Priit Tasane. «Kui märkan prahti ja lähen õngitsejatega tõrelema, siis kinnitavad nood pahaselt, et nemad sodi maha ajanud ei ole.»

Hobuseid pidava taluniku sõnutsi on tal alatasa mure ka nendega, kes kihutavad moo-

torratate ja -saanide ning ATV-dega üle tema maade. «Kui ma ratsutan ning tsikliga kimaja ootamatult ette keerab, võin surma saada,» kõneles ta.

Võib juhtuda ka teistpidi. Mees töö näite, kuidas ta kord traktoriga oma maal sõites pidi sissetungijale otsasõidu vältimiseks kõrvale pöörama ning sõitis oma masina katki. «Mootorsõidukiga eramaal kihutades võiks omanikult küsida, kas ta lubab seal sõita,» sõnas Tasane.

«Mu hobune astus koplis ja la klaasikildude peal katki, keegi oli sinna pudeli puruks visanud,» jätkas ta pahategude loetelu. «Pidin selle õnnetuse järel hobuse magama panema. Oli väga kurb ja majanduslik põnts muidugi ka.»

Viisakas külaline saab paadi tasuta

Priit Tasane rõhutas, et ta ei pane eramaasilte üles kiusu pärast, vaid selleks, et veidigi lagastajate vastu kaitset saada. «Kui minult küsitakse luba ja viisakalt käitatakse, luban hea meelega inimesi oma maale kalastama. Olen isegi paati laenanud,» rääkis ta.

Prügistamishädaga puutus ta aastaid kokku ka lähikonnas oleval Kuuni järvel. Sellele kogunes talviti viinapudeleid, pudelikilde, plasttaarat, õllepurke ning muud laga. «Enne jääminekut korjasin tihti mitu kannutäit rämps, sest ma ei tahtnud, et see kõik hiljem põhja vajuks,» selgitas Tasane. Viimastel aastatel on ta talviti Kuuni järvele jääraja teinud

ERAMAA

Eramaal liikumist reguleerib igaüheõigus.

- Seal tohib liikuda päikesetõusust loojanguni, kui sellega ei tekitata maaomanikule kahju.
- Kui eramaa on tarastatud või tähistatud liikumist keelava märgiga, on selle läbimiseks vaja omaniku luba.
- Igaüheõigusega saab tutvuda veebilehel https://www.eesti.ee/est/teemad/keskkond_loodus/looduskaitse/liikumine_looduses_igauheoigus.

Allikas: «Sakala»

ning sel ajal ei ole sinna enam sodi tekkinud: küllap on autod kalamehed eemale peletanud.

Tuntud Viljandi kalamees Igor Nael mõnis, et igameheõiguse järgi peab järvede juurde, kui need ei kuulu ainult ühele omanikule, pääsema päikesetõusust loojanguni. «Mõistan siiski ka maaomanikke, kes peavad alatasa koristama purjutavate seltskondade jäetud prahti,» ütles kalamees. Ta töö näiteks Viljandi lähistel oleva karjääri, mille ümbrusse on viimastel aastatel tekkinud tohutud prügimäed.

Puiatu kandi kalamehe Rein Arvisto sõnutsi tõsised loodusearmastajad ja kalamehed prahti maha ei jäta, sest see ei käi nende eetikaga kokku. Ühtlasi eelistavat nemad enamasti käia kõrvalisemates paikades. «Kõige hullemad lagastajad on looduses alkoholi pruukivad pühapäevasuvitajad, kes muu hulgas ka kala püüavad,» tõdes ta.

Arvisto jutu järgi on kohutav sigadus, kui kõigele lisaks veel pudeleid puruks visatakse. «Inimesed võiksid mõelda, mis juhtub, kui nende kallim või laps kalda ääres või vees kõndides seetõttu rängalt viga saab,» osutas ta.

«Läinud nädalavahetusel oli Viljandi lähistel karjääris aetud üks auto poolenisti vette ja peremees pesi seda kemikaalidega, kuigi lähistel ujusid teised inimesed. Hurjutasin teda

Taburetid lubavad arvata, et prahi jätavad Pärsti järve äärde poolsaarele maha õngitsejad.

kurjalt, lõpuks mees taandus,» kõneles Arvisto. Ta soovitas inimestel looduses viisakamalt käituda. Sel juhul tekiks ka keelavaid eraomandisilte vähem.

Lagastajat ootab kopsakas trahv

Viljandimaa keskkonnakaitseinspektori Lauri Lani sõnutsi on soojemal ajal suurenenud veekogude ääres toimepandud rikkumiste arv. Suurt muret valmistavad autojuhid, kes pargivad masinad veepiirile või suisa esirastest vette. Tihti peale tehakse seda Viljandi su-

vitajate seas populaarseks sup-luskohaks saanud Raudna karjääris, mis asub Raudna looduskaitsealal. Kuigi karjääri ääres on kaks tähistatud parklat, väidab enamik rikkujaid, et ei märganud väljas olevaid tähistusi või sõitsid randa teiste suvitajate eeskujul.

Lauri Lani ütlemist mööda on keskkonnainspektoritel raske seostada kedagi konkreetse prahihunnikuga, kui rikkujat teolt ei tabata. «Tahan koputada kaaskodanike südametun-nistusele: inimestel peaks jät-kuma julgust rikkujaid korrale kutsuda,» ärgitas inspektor.

Jäätmeseadus lubab karistada neid, kes panevad prahti maha väljapoole jäätmekäit-luskohta, 300 ühikuni ehk 1200 euron kuuluva trahviga. Otsest järelevalvet prügistajate tege-vuse üle korraldab kohalik omavalitsus.

Mootorsõidukitega vales kohas liiklejate kohta on samuti tulnud Lauri Lani sõnut-si kaebusi ja neidki trahvitak-se. Looduskaitseeadus või-maldab karistada ranna või kalda kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest 300 ühi-kuni kuuluva trahvi või aresti-ga.

Suitsupakid ja muu sodi on ebameeldiv vaatepilt.

REFONDA

MAKSAB TOPELT!

1817

KAMPAANIA REEGLID
WWW.REFONDA.EE

REFONDA
BLRT GRUPP

Maavanem tunnustas parimaid koolilõpetajaid

ERET TALVISTE
sakala@ajaleht.ee

Viljandi maavalitsus ja omavalitsuste liit korraldasid eile vastuvõtu selle aasta parimatele gümnaasiumi ja kutsekoolide lõpetajatele.

Noori tervitasid maavanem Lembit Kruuse ja Viljandimaa omavalitsuste liidu esimees Ene Saar. Viimase «klassijuhatajatunni» pidas edukatele lõpetajatele põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder.

Kuldmedali pälvisid tänavu Viljandimaal Sandra Saar Abja gümnaasiumist, Christin Algo ja Katri Mets Kitzbergi gümnaasiumist, Triin Lõhmus ja Anni Maisla Tarvaste gümnaasiumist ning Raili Maiste, Merli Mändul, Karl

Mitt, Mall Kalmann, Kelly Kasepuu, Sille Habakukk ja Mari Kass Viljandi gümnaasiumist.

Hõbemedali pälvisid Triin Kask ja Mario Kekišev Abja gümnaasiumist, Kätlyn Jürisaar Kitzbergi gümnaasiumist, Anett Esnar Tarvaste gümnaasiumist, Kreete Mägi Suure-Jaani gümnaasiumist ning Karl Henry Thomson, Rasmus Erm, Mats Mikkor, Jane Milvek ja Toomas Koitmäe Viljandi gümnaasiumist.

Oma kooli parematena olid vastuvõtule palutud Liis Siimusaar Võhma gümnaasiumist, Kadri Nurmik Viljandi täiskasvanute gümnaasiumist, Maarja Linder Olustvere teenindus- ja maamajanduskoolist ning Taavi Peters Viljandi ühendatud kutsekeskkoolist.

Viljandi maakonna parimad lõpetajad kuulavad viimases «klassijuhatajatunnis» Helir-Valdor Seedri filosoofilist kõnet.

TEEMAD

Toimetaja TIINA SARV, 433 0047, tiina.sarv@ajaleht.ee

100

6. juulil kell 19 tähistatakse Pärnus Ammen-de villa aias Raimond Valgre 100 aasta juubelit suurejoonelise kontserdiga «Kummar-dus Valgrele».

SAATUS

Vägivaldselt ära võetud aeg

ÜLO ALO VÕSAR, filoloog

Pean end omamoodi õnnelikuks inimeseks, sest olen oma silmaga näinud Eesti XX sajandi geniaalset poeeti Artur Alliksaart ja mõneti kummalisel kombel — nüüd võiks ehk öelda alliksarelikult — temaga kirjanduslikku vestlussegi laskunud.

Alliksaare meelispaigad olid Tartu tuntud kohvikud, kuid ta ilmus tihti ka tudengite luuleõhtutele ja võttis vajaduse korral sõna.

Meil oli kujunenud väike seltskond, kes sellistel poeetistel koosviibimistel osales: Anti Kidron, Ene Liivaste, Lembit Vaba ja veel mõni. Kahjuks jäi see aeg lühikeseks, sest pärast suvevaheaega 1966 Tartu pildis üht linna värvikamat kuju enam polnud. Ka tema luulet ei avaldatud, kuid kusa-gil oli see teadupärast olemas ja me pidime seda lugeda saama. Saimegi.

Rikkad õhtud

Ma ei tea, kust Anti Kidron hankis Linda Alliksaare aadressi ja loa teda külastada, aga ühel õhtul olin koos tema ja Ene Liivastega seal. Meile anti võimalus kaevuda ainukord-sesse luulemaardlasse.

See väärismetallikaevandus oli nii suur, et ühest õhtust ei piisanud. Käisime korduvalt ühistel luulelugemistel. Tihti liitus meiega Lembit Vaba, harvem Ave Alavainu, võimaluse korral ka Asta Põldmäe.

Kõik see meenus, kui hakasin varakevadel Artur Alliksaare 90. sünniaastapäeva eel sirvima Paul-Eerik Rummo koostatud luulevalimikke, Henn-Kaarel Hellati mälestuskogumikku ning ei tea mitmendat korda juba Margit Möistliku Artur Alliksaare elu- ja loomingulugu kokkuvõtvat uuri-must «On raske vaikida ja laulda mul».

Tundus juba, et kõik, mis võimalik, on uuritud ja palju jääbki selgusetuks. Aga näe: ilmub raamat, milles laskutakse erudiitide juurest ka lihtsarelike juurde, ning pilt avar-dub.

Artur Alliksaar sündis 15. aprillil 1923 Tartus. Tema keerule-käänuline loominguline tee ei kestnud kaua: vaid 43 aastat nagu Koidulal, kellele ta pühendas ühe oma esimestest trükis avaldatud luuletustest, ja Heiti Talvikul, keda ta nagu

teisigi arbujaaid austas jäägitult surmani 12. augustil 1966.

Kõigest sellest, mis mahtus siin nimetatud daatumite vahele, saabki lugeda Möistliku raamatust. See on uurimus, mis väärrib doktorikraadi.

Saatusest suurem

Artur Alliksaare elu oli raske ja kurb, kuid ta oli sellest üle. Ta oli suurem kui tema saatus.

Alliksaar kaotas lapsena ema, elas üle sõja- ja vangilaagriaastad, kannatas tunnustamatuse all... Ja siiski parandas ta oma rahvale hulga säravat poeesiat. Eluajal tema raamatuid ju ei ilmunud. Need tulid hiljem tänu Eino Lainevoole ja Linda Alliksaarele. Ja muidugi tänu Paul-Eerik Rummole, kes neist kogumikke koostas.

Põhjalikult on Alliksaart portreeterinud sõber Madis Kõiv. See pilt ei meeldi kõigile.

«Epateerimine oli Alliksaa-rel loomuses, ta tegi seda nii olemise lustist kui ka sulasel-gest mõnust Tartu tardunud vaikelu raputada,» on Kõiv kir-jutanud.

Jügrid, tulevased tuntud kirjanikud, liikusid koos Allik-saarega viisakates kohvikutes ega teinud kaasa uljaid uper-pallitavaid linnarännakuid, välja arvatud Mati Unt, kellest kahjuks ei ole Margit Möistliku raamatus juttu. Agaralt võtsid neist käikudest osa kirjanik Vambola Rähn, kunagine viljandlane ja Karl Adra käealu-ne, ning muusik Heldur Jõgi-oja. Kõigest sellest võib kõne-alusest teosest lugeda. Ja kes seda teeb, saab elamusi.

Arvan, et Alliksaar ei elanud valel ajal, vaid temalt oli

õige aeg, Eesti aeg, vägivaldselt ära võetud. Seda andis ta mõis-ta igal sammul.

Avaldamata tõlked

Luulelademetes oli nii origi-naalloomingut kui tõlkeid. Ar-tur Alliksaar eestindas peami-selt Vene, Saksa, Austria ja Soome autorite tekste. Raama-tuna ilmus, ja seegi mõni kuu pärast kirjaniku siitilmast lah-kumist, vaid Sergei Jessenini «Loojumatu tund».

Margit Möistlik vihjab ka Alliksaare huvile poeet Vladi-mir Lugovskoi vastu. Lisan omalt poolt: eestindusi oli nii palju, et Linda Alliksaar pani käsikirja kokku ja saatis kirjas-tusse, lootes, et seegi ilmub na-gu «Loojumatu tund» XX sa-jandi luule sarjas. Ei ilmunud. Saatuslikuks sai, et kirjastuse toimetaja Arvi Siig oli juba sa-ma autori loomingut tõlkinud.

Ilmunud luuletuste ja tõlge-te jälgi ajades leidis Margit Möistlik puudulike andmetega rahakaardi «Nooruses» trüki-tud loomingu eest. Arvan, et see on Linda Alliksaarele läheta-tud honorar Artur Alliksaare Aita Meriluoto eestinduste eest.

Probleeme on tekitanud Jack Kerouaci romaani «Teel» tõlkimine. Kas ja kui palju Ar-tur Alliksaar seda oli teinud? Igatahes oli Andres Ehini and-metel selle romaani väljaand-mine kuuekümnendatel-seits-mekümnnendatel päevakorrale kerkinud ja ta oli soovitanud Linda Alliksaarel töö ette võt-ta — oli too ju omal ajal ülikoo-lis inglise keelt tudeerinud.

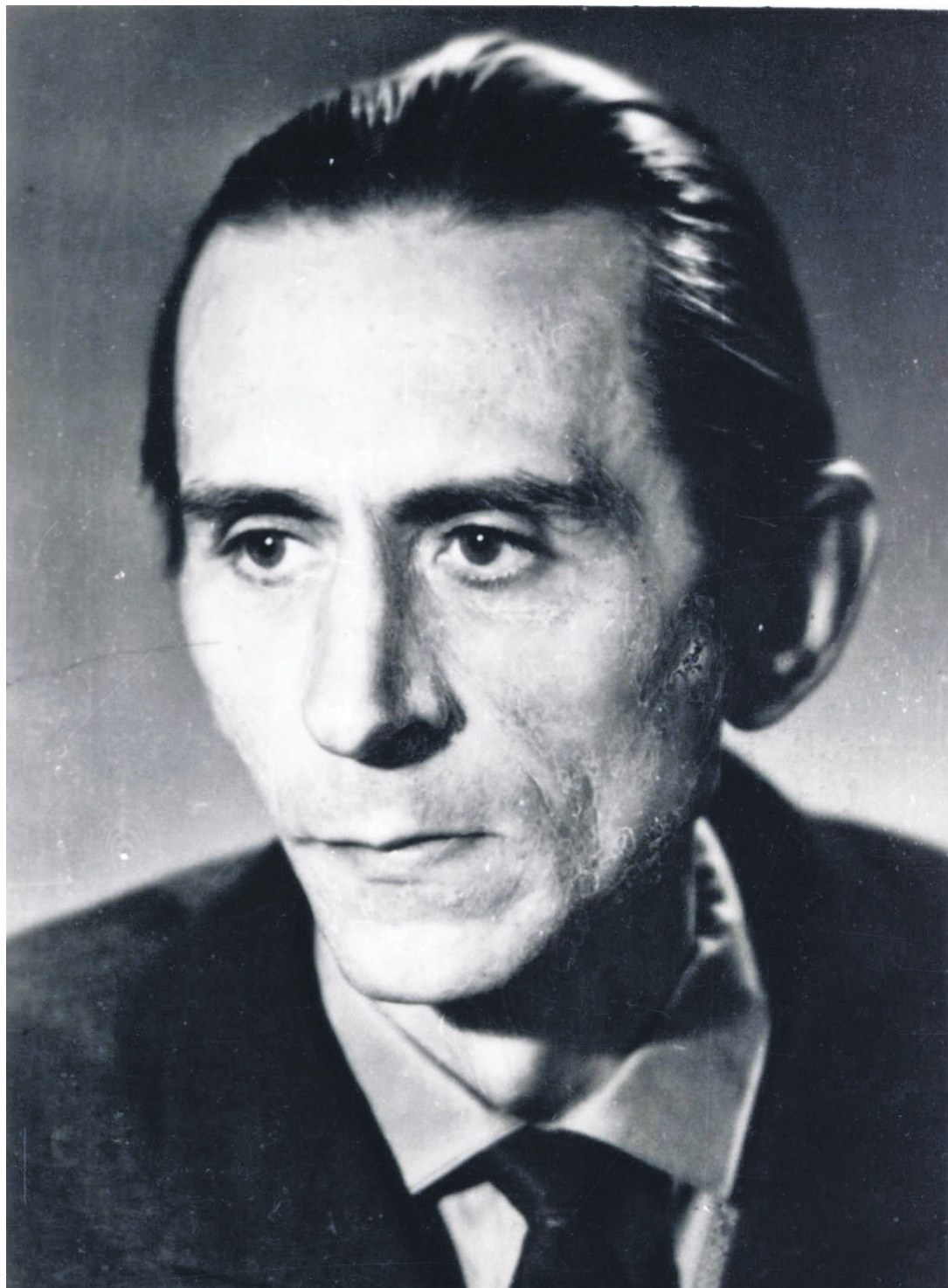
Et romaani kubiseb frivool-sustest, mille tõlkimisega nai-sed toime ei tule, tegi Ehin mul-le ettepaneku eestindada teos kahasse. Minu inglise keel on paraku aabitsa tasemel ja pidin pakkumisest loobuma. Sellest, kas perekonnas mingi tõlketoo-rik olemas oli, juttu polnud.

Naise vankumatu usk

Margit Möistlik on palju lehe-külgi pühendanud Linda Allik-saare portreeterimisele. Mõnd seika tahaksin täiendada.

Raamatu autor väidab, et pärast abiellumist Linda Allik-saar kirjandusega ei tegelnud. Küllap polnud tal selleks aega. Lesestumise järel kirjutas ta taas nii proosat kui luulet ja võttis osa kirjandusvõistlustest. Nii mõnedki jutud ja värsid il-musid ajakirjanduses. Rohkem tegeles ta siiski mehe loomin-gu kogumise ja paljundamise ning sellele avaldamisvõima-luste otsimisega.

Ka kõige pimedamal ajal oli naine veendunud, et Artur Alliksaare luule jõuab lugeja-teni. Tal õnnestus see ära näha.

«Ei ole paremaid, halvemaid aegu. On ainult hetk, milles viibime praegu,» kirjutas luulegeenius Artur Alliksaar, kelle elu oli täis tõrjutust ja vaesust.

EESTI KIRJANDUSMUUSEUMI KULTUURILOOLINE ARHIIV

Raamatus «On raske vaiki-da ja laulda mul» on juttu Ar-tur Alliksaare sõprade abist pe-rekonnale. Ka meil tekkis soov aidata. Lembit Vaba oli Lätist hankinud head lāti kirjandust ja valmis reaalseid tegema, et neid Linda Alliksaarele tõlki-miseks pakkuda. Siis Linda Al-liksaar rääkiski, et tema nime all on küll luuletõlkeid ilmu-nud, kuid need oli teinud abi-kaasa, keda ei avaldatud.

Linda Alamäe-Alliksaarest on mälestusridu Arvo Mägi ja Jaan Krossi memuaarides. Arvo Mägi järgi oli ta iseloomult väga sarnane oma mehega: ei vaikinud koosolekutel, levitas lendlehti...

Kirjanduslooliselt peaks Artur Alliksaar kuuluma mit-teametlikku rühmitusse, kuhu kuulusid ka Ellen Niit, Ain Kaalep ja Jaan Kross. Kooli-vend Ain Kaalepiga suhtles Ar-tur Alliksaar tihedasti, kuid saatusekaaslase Jaan Krossiga mitte. Jaan Krossist ei pidanud lugu ka Linda Alliksaar ega Voldemar Metsamärt.

Eestis on peale Tartu vähe kohti, mida võib pidada Artur Alliksaare eluloolinnaks. Põlt-samaa on üks neist. Sealst kan-dist oli pärit tema vanaisa ja

vanaema lasterikas pere ning seal elas surmani tema isa. Põltsamaal sugulaste pool lei-dis ta oma hulguelu raskeil ae-gadel tihti ulualust. Onutütar Vilma Piibeman valgustab se-da nii sõnas kui pildis. Vilma Piibeman ongi Margit Möistli-ku parim leid.

Viljandiga sajad sidemed

Ka Viljandi kuulub Alliksaare elulukku. Kirjaniku lesk paja-tas meile sidemetest selle lin-naga nii mõndagi. Margit Möist-liku raamat annab must valgel kinnitust: Artur Alliksaar on elanud Viljandis ja töötanud siin kindlustusinspektorina. Ka kirjaniku sugulased Alne-kid ja Alliksaared ning koguni õed Leida ja Ella on siin ela-nud.

Viljandiga on Alliksaarel teisigi seoseid, olgugi kaud-seid. Raamatus on vihjamisi juttu tema kolmest laagrieel-sest pruudist, kellest tunnen nime Ea J all ära Viljandi aja-lehest «Sakala» doktoritöö kir-jutanud Ea Janseni.

Kunstniku tütar, kellest sai kuulus ajaloolane, oli olnud ülikooli ajal värvikas kuju, ise-loomult poeediga väga sarna-

ne. Üks tema tudengilaul kuu-lus meiegi kursuse lemmikre-pertuaari: «Kord südaõöl üks metsik ratsu/ mu värvasse ki-hutas,/ sind unustada ma ei kat-su,/ sest tean, see vaev on asja-ta.»

2010. aastal õnnestus mul avaldada viljandlaselt Moja Konnolt kirja pandud mälestu-sed «Alliksaarest Alliksaart nägemata» («Kultuur ja Elu» 4/2010). Täiendada tahan ka ühe tegelase, ülikooli kohviku Viljandist pärit uksehoidja proua Truuvälja portreed. Te-da on kõikjal Kerberosena ku-jutatud, ent kui ta tahtis oma töökohast kinni hoida, pidigi ta nii truualamlikult käituma — oli ta ju minu teada kunagise Viljandi vangla ülema lesk ja represseeritu.

Artur Alliksaare teadaole-vast luuleloomingust on valik koondatud kogumikku «Päike-sepillaja», millest Ilmamaa kir-jastus on alates aastast 2007 vä-hemalt seitse trükki müüki lasknud. Aeg on välja anda uus, kogu Alliksaare luulet hõlmav raamat, sest on vähe usutav, et tänapäeval keegi neid käsikir-ju uurima läheb, nagu tegime meie omal ajal. Ka tõlked tu-leks ilma valguse kätte tuua.

PEOPAIGAD

Jaanitulli jätkub Viljandimaale kolmeks öhtuks

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Pisikesi külajaanitulesid süüdatakse tänavu hulganisti. Mitu külaseltsi on palunud rahvamajadelt peo jaoks laenuks toole ja laudu ning vallavalitsustele on tulnud jaanilõkete tegemiseks hulk avaldusi. Suuremaid jaanipidustusi saab Viljandimaal pidada kolmel öhtul. Ots tehakse 21. juunil lahti Karksi, Viiratsi, Saarepeedi, Tarvastu ja Abja valdas ning sellest ajast peale jätkub lustimist jaanipäeva varaste hommikutundideni.

SUURE-JAANI VALD

Reegoldi külas algab jaanipidu 22. juunil kell 18. Muusikat teeb diskor, tuli süüdatakse kell 21.30.

Sürgavere jaanipidu algab kohalikul kultuurimaja platsil 23. juunil kell 19. Tantsuks mängib ansambel Mini Jeti.

Suure-Jaani laululaval läheb peoks 23. juunil kell 21, kohaletulnuid lõbustab ansambel Parvepoisid.

Tääksi karjääris on valla jaanituli 23. juunil kell 18. Tantsuks esineb Toomas Anni.

KÕPU VALD

Kõpu laululaval algab jaaniõhtu 23. juunil kell 18. Meelt lahutavad kohalikud esinejad ning tantsuks mängib ansambel Tänatehtu.

HALLISTE VALD

Halliste valla jaanituli algab 22. juunil kell 19 Kariste järve ääres Rehemäel. Pidulised saavad jaaniõhtule sõita bussiga, mis läbib valla külasid ja võtab peale ka need, kes tee ääres kätt vibutavad. Muusikat teeb ansambel Viiser.

Õisu mõisa juurde kogunevad pidulised 23. juuni õhtul ja tantsuks mängib neile ansambel Pohmell.

MÕISAKÜLA

Suveaias süüdatakse jaanituli 23. juunil kell 20. Tantsuks mängib ansambel Udo.

ABJA VALD

Kamara jaaniõhtu algab 21. juunil kell 20. Tantsuks mängib ansambel Lektus.

Abja valla jaanituli süttib 23. juunil lasteaia taga välipplatsil. Kuigi pidu algab juba paar tundi varem, on lõkke süütamine ja rahvalikud mängud plaanis alates kella 21. Peole annab hoogu ansambel Veskikivi ja plaate keerutab Mart Saar.

VÕHMA

Võhma kultuurikeskuse ees algab jaanipidu 23. juunil kell 18. Tantsuks mängib Mait & Margus Bänd.

KÕO VALD

Kõo valla keskses on 23. juunil kell 17 oodata vabariigi presidendi võidutule saabumist. Vallamaja hoovil süüdatakse lõke ning mängitakse rahvalikke mänge.

Pilistvere jaanik leiab aset 23. juunil külalplatsil. Kuigi sportlikku tegevust jagub ka varasemaks, algab jaanitull kell 19 ning peotuju hoiab üleval meeleolumuusika.

SAAREPEEDI VALD

Saarepeedi suve alguse peo tuli süüdatakse 21. juunil kell 21. Tantsuks mängib ansambel MaMa.

VILJANDI

Bangalo ja linna ühine jaanipidu algab 23. juunil juba kell 17. Pidulistele esineb Nancy ja ansambel Sunshine Company ning Viljandi järve kaldal tehakse jaanilõket.

VIIRATSI VALD

Viiratsi jaaniõhtu algab 21. juunil kell 19.30 aleviku laululaval. Kohalikud annavad kontserdi ja hiljem püütakse kuival maal kala. Öhtu edenedes astuvad üles ansambel Sulo ja üllatusesinejad.

Tänassilma rahvamaja välilaval on jaanipäev algus 21. juunil kell 21. Kontserdi annavad taidlejad ja tantsumuusikat teeb ansambel Omad Poisid.

TARVASTU VALD

Väluste jaanikut peetakse 21. juunil alates kella 20. Muusika tuleb plaadilt. Saab grillida.

Soe järve triatlonile ja küla jaanipäevale saab minna 22. juunil kell 18. Pärast triatlioni jätkub pidu rahvuslike ja sportlike mängudega.

Kärstna jaanituli on 22. juunil Kabelimäel. Pidulised saavad juba varem, aga lõke süüdatakse kella 21 paiku. Kuulata saab plaadimuusikat ning pidulistele esineb ka Anneli Ütsik.

Mustla laululaval algab jaaniõhtu 23. juunil kell 20. Esinevad rahvatantsijad, lauljad ja sõnaseadjad. Öhtut juhivad diskor Marko Kivisalu.

KARKSI VALD

Lilli jaanisimman algab 21. juunil kell 22. Esineb ansambel Ronja.

21. juunil kell 19 saab kohaliku järve ääres alguse Tuhalaane jaanituli. Tantsuks mängib ansambel Lihtsad Poisid.

Karksi pargis algab jaanipidu 22. juunil kell 20 traditsiooniliste jõukatsumistega ning jätkub lõkke süütamise ja ansambli Ernesto saatel kulgeva lustimisega. Uue päeva hommik toob kaasa jaanilaada.

Karksi ordulinnuses peetakse 23. juunil jaanijooks ja jaanisimman. Pidulised saavad juba varem, aga lõke süüdatakse kella 20, esinevad ansambel Regatt ja Jüri Homenja.

KUTSEÕPE

Räpina kool on Eesti aiandushariduse kindel lipulaev

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Räpina aianduskoolil läheb praegu paremini kui kunagi varem: hea maine, suurepärased tingimused ja tugevad õpetajad meelitavad sinna palju eri eas ja haridustasemega inimesi.

Eriti populaarne on sesoonõpe ehk võimalus teadmisi omandada kaugõppe teel.

Direktor Heino Luiga, avatud uste päeval märkas, et kooli hooned on justkui nõelasilmast tulnud. Muu hulgas on asja renoveeritud õppehoone ja ühiselamud. Tundub, et õpimistingimused on ideaalilähedased. Pealegi pakute sellest aastast kõigile päevastele õppijatele tasuta lõunat ja osale õppuritele kohamaksusoodustust. Kas selle kõige eest võib tänada riiki, kes on viimastel aastatel märkimisväärselt kutseharidusse panustanud?

Kahtlemata on riik meid tublisti aidanud. Esialgu oli raske, sest esimeses voorus, kui kutsekoole mastaapselt toetati, meile raha ei antud. Seega olime sunnitud kooli arendama oma eelarvest ning leidma lisateenimisvõimalusi.

Isegi nii saime üsna palju tehtud. Ehitasime uue praktikamaja, renoveerisime võimla

ja õpilaskodusid. Nüüd on meil teoreetiline õppebaas ja praktikapaigad, mida ei pea ka mujal Euroopas häbenema.

Väidetavalt on Räpina kooli kasvuhoone üks Baltikumi moodsamaid.

2010. aastal ehitatud 1200-ruutmeetrist õppekasvuhoone on kindlasti üks Eesti moodsamaid ja ka lähinaabritel pole võrreldavat ette näidata. Selles on võimalik omandada kõige värskemaid teadmisi katmikaalatehnikast ja taimekasvatusest.

Kasvuhoone on jagatud osadeks, mille poolest see eristub tavalistest tootmiskasvuhoonetest. Igas ruumis on võimalik luua erisugune kliima, seega saab näiteks toataimede, suvelillede ja köögiviljadele pakuda võimalikult ideaalilähedasi olusid.

Kasvuhoone juhtimine on automatiseeritud. Kastmist, väetamist, ventileerimist, varjutamist ja muud korraldab arvutiprogramm Privas. Vee eelsoojendamiseks projekteerisime ja paigaldasime kasvuhoonele päikesepatareid.

Sama hoone katuse all asub maastikuehituse hall, kus saab aasta ringi õppida kivisillutiste, aiaehitiste ja isegi veesilmade rajamist ning puude istutamist.

Räpinas on ääretult populaarne sesoonõpe. Sel kombel on koolis teadmisi omandanud teiste hulgas ajakirjanik Madis Jürgen, filmirežissöör Gerda Kordemets, kunstiakadeemia õppejõud Lilian Meister ja Vändramaa aednik Harri Poom. Kui palju on sesoonõppijate seas kõrgharidusega inimesi?

Meil on üle 500 sesoonõppija ja umbes pooled neist on kõrgharidusega.

Miks Räpinasse teist eriala omandama tulla?

Hoolimata linnastumisest on eestlased siiski loodusrahvas. Oma kodu ja koduümbruse

Heino Luiga

kaunimaks muutmine on olnud tähtis juba Carl Robert Jakobsoni ajal ning küllap varemgi. Presidendid on toetanud kodukaunistamise võistlusi. On rajatud puhkekohti ja terviseradasid.

Kevad tekitab paljudes tunde, et võiks maal või ka linnaaias näpud mulda pista. Suvel sõidetakse meelsasti perega loodusesse. Kui tuleb sügis, minnakse marjule või seenele, talvel suusatama. Oleme loodusega tihedalt seotud.

Kõrgharidusega inimesed, kes on endale elus koha leidnud, soovivad realiseerida unistusi looduslähedasemast elust, rajada oma kodu, aia või turismitalu. Leidub küllalt ka

neid, kes tahaksid töökohta vahetada.

Pealegi on aiatöö parim stressi maandaja.

Mullu sügisest asus Räpina kool sesoonõppijaid koolitama ka Tallinnas. Miks?

Et meil on läbi aegade olnud Põhja-Eestist palju õppijaid, otsustasime nende soovidele vastu tulla ja võimaldada teooriaosa läbida ka Tallinnas. Huvi selle võimaluse vastu oli suur, nii et moodustati koguni kaks Tallinna rühma: üks aianduses, teine maastikuehituses.

Praktilisteks tegevusteks sõidavad õpilased siiski Räpinasse.

Kui palju te oma õpilasi Euroopasse, näiteks Inglismaale, praktikale saatate?

Meil on partnerkoolid kümnes Euroopa koolis, sealhulgas Inglismaal. Igal aastal suuname nendesse praktikale 35–40 inimest. Välispraktikale lähetaime ka sesoonõppijaid.

Teil on väga tugev õpetajate kaader. Kuidas olete selle saavutanud?

Palk on kahtlemata kõige tähtsam motivaator. Oleme enda juurde meelitanud väga häid spetsialiste kõikjalt Eestist. On neid, kes sõidavad õpetama Tallinnast, paljud tulevad aga ka Tartu kõrgkoolidest.

Meie õpetajad on koostanud õpikuid ja avaldanud raamatuid. Nad esinevad raadios, televisioonis ja trüki-meedias.

Räpina kooli ülimoodne ja lillerohke kasvuhoone

ARVAMUS

EVE
KOMIS-
SAROV,
vilistlane

Räpina kooli populaarsuse põhjuseks ja magnetiks on eelkõige suurepärased erialaõpetajad, kes oskavad oma teadmisi edasi anda inspireerival ja meeldejääval viisil.

Maastikuehituse eriala

sesoonõppes lõpetanuna julgengi seda eriala soovitada kõigile, kel on huvi ja soov kujundada ümber oma aeda või alustada selle loomist.

Aiandusnõuandeid võib ju koguda ka ajalehesaba-dest, raamatutest ja internetist, kuid sellest koolist saadud teoreetilised teadmised ning praktilise töö käigus omandatud kogemused võimaldavad vältida ämbreid, kuhu omaenese tarkuse järgi toimetades paratamatult astud.

Nii mõnelgi teie kooli õpetajal on eriline koduaed. Teadatud on Andres Vaasa aed. Ka Jaan Kivistiku oma on tähelepanuväärne.

Jah, nii see on. Suurepärane koduaed on ka näiteks Reet Palusalul ja Sirje Toodingul. Jaan Kivistik on tegelnud pikka aega viinamarjade kasvata-mise ja sordiaretusega, samuti on tal silmapaistev puuvilja-aed.

Kooli taimekollektsioon on samuti märkimisväärne.

Jah. Eriti külluslik on Räpina mõisa park. Oleme arendanud 8,5 hektari suurust vana parki. Lisaks on uus pargiosa saanud aasta-aastalt juurde uusi sorte ja liike puid ja põõsaid.

Kooli ümbrus on liigirohke, rikkalik eri taimekoosluste ja

lillede poolest. Maalilist pilti pakuvad näiteks lossi taha jäävad sihvakad Siberi nuld, millele on vastandatud rippuva võraga kased.

Eestis leidub 12 liiki nahkhiiri, neist seitse on esindatud Räpina pargis.

Kas vastab tõele müüt, et aiandusnõuanded on keskmisest soojemad, sõbralikumad ja südamlikumad?

Otse nii öelda ei julgeks, aga kindlasti peavad nad olema suured entusiastid ja looduse-sõbrad.

Meie koolis on õpilased üldiselt tugeva tasemega ning saavutavad kutsevõistlustel, sealhulgas rahvusvahelistel, kõrgeid kohti. On olnud kursusi, millest 80 protsenti on õppinud ainult viitele.

ERIALAD

2013. aastal võetakse Räpina aianduskooli õppima järgmistele erialadele:

- aiandus nii põhi- kui keskhariiduse alusel
- aiandus (abiaednik) põhi- kui keskhariiduse alusel, ka lõimumisrühmale
- floristika nii põhi- kui keskhariiduse alusel
- keskkonnakaitse keskhariiduse alusel
- tekstiilitöö nii põhi- kui keskhariiduse alusel
- maastikuehitus nii põhi- kui keskhariiduse alusel

Allikas: Räpina aianduskool

Maastikuehituse hallis saab aasta läbi õppida puude istutamist ning mitmesuguste kivisillutiste, aiaehitiste ja veesilmade rajamist.

KONTSERDID

Olustvere lossis kell 21 Domenico Cimarozza koomiline ooper «Salaabielu», mille on lavastanud Giorgio Bongiovanni Itaaliast. Esinevad Eesti muusika- ja teatriakadeemia operistudiodi solistid ning maailma väikseim operikvintett. Klaveril Ene Rindesalu. Pilet 8/5 €.

Kohvikus Fellin on 21. juunil kell 20 lavastuslik kontsertõhtu. Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunst 9. lend esitab Juhan Viidingu, Jacques Breli ja Aleksander Vertinski loomingut. Sissepääs on prii. Lisainfo ja broneerimine e-postiga info@kohvikfellin.ee ja telefonil 435 9795. Kauba tänav 11, Viljandi.

ÜRITUSED

Kitzbergi gümnaasiumi IX klas-
sidel on lõpuaktus 20. juunil
kell 13 ja XII klassidel kell 16
Karksi valla kultuurikeskuses.

Karksi valla kultuurikeskuses on 21. juunil kella 12—18 kroko-
dillide ja reptiilide näitus. Pilet
6/4 €, flaieriga 1 € odavam.

Saarepeedi rahvamaja korraldab 21. juunil kell 14 võrguplatsil se-gavolleivõistluse (3 liiget) ja kell 21 suve alguse peo koos jaanitu-lega. Õhtu peaesineja on ansam-bel MaMa. Toimuvad jaaniõhtule omased võistlused. Parematele auhinnad. Pruukosti pakub Jõe-oru villa. Info tel 523 4605.

Holstre jaanituli ja -laad on 22. juunil. Kella 8—12 on Vladislav Koržetsi juhtimisel kalapüügi-võistlus, kell 10 algab laad, kell 13 paadiralli, pärast seda oma-vaalmistatud veesõidukite de-monstratsioon ja võidu esinema — peavõit on auto. Kell 16 mudavõrkpall, kell 18 rammu-mehe väljaselgitamine, kell 21 alustab ansambel Dolores. Las-tetelk, lastega tegeleb kloun Ummi. Lisainfo kodulehel rek-laam.weebly.com ja Weebly te-lefonil 528 6421.

Karksi-Nuias on 23. juunil kell 10 lilled asetamine Vabadussõjas langenute mälestussamba jalamile. Kell 20 on Karksi ordulinnuses jaanijooksu jaanisimman. Esinevad ansambel Regatt ja Jüri Homenja. Pilet 2 €.

Eesti psoriaasiliit korraldab 29. ja 30. juunil Viljandimaal Ramsi külas Kivi turismitalus suvekooli teemal «Noored ja psoriaas». Osavõtutasu on 26 €, Lisainfo <http://www.epsol.ee/?doc=15>. Registreeruda saab 22. juunini telefonil 505 2455 või e-posti aadressil georg.jurkanov@gmail.com. Ootame suvekooli kõiki huvilisi, et saada/jagada uusi teadmisi ja vahetada kontakte.

NÄITUSED

Viljandi linnagaleriis on 20. juunini näitus «Elav, põnev ja kirev vaimne kultuuripärand» ning raamatukogu üldlugemissaalis juunikuu lõpuni Viljandimaa naisliidu ja Viljandi linnaraamatukogu ühine näitus «Esiemade pärandit». Välja on pandud esemeid ja teemakohaseid raamatuid. 24. juulini on lasteosakonnas Harry Gustavsoni pereteatri nukkude näitus «Nukk ja raamat». Kojulaenutusosakonnas suve lõpuni Viljandi 730. aasta-päevale pühendatud näitus «Viljandi lugudes ja lauludes». Tallinna tänav 11/1.

Sakala keskuses on 30. juunini fotonäitus ««Viimse reliikvia» viimne võttepäev». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses on

1. juulini Karksi noortekeskuse loovusringi Susher-Vusher näitus ning esimese ja teise korruse fuajees «Loodusfoto 2011».

Tarvastu raamatukogus on 5. juulini Tarvastu muusika- ja kunstikooli juubelinäitus. Seda saab vaadata raamatukogu lahtioleku ajal. Tel 436 6262.

Kondase keskuses näeb 7. juulini stuudio Emma Leppermani väljapanekut «Õõviilul», 14. juulini Kai Kiudsoo-Värvi klaasinäitust «Taevased ja maised asjad II», 26. augustini «Meisterfotograaf Jaan Riet. Inimesed ja paigad stereofotodel 1902 — 1935», 15. septembrini Anna Wildrose'i kollaaži- ja assamblaažinäitust «Sinine, valge, punane» ja 22. septembrini Kaarina Staudinger-Loppukaarre maale müstilistest olevustest «Õised olevused». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi muuseumi näitusetoas
on 11. augustini 1970. aastate
laste elu kajastav näitus «Lapse
põli». Johan Laidoneri plats 10.
Tel 433 3316.

Mõisaküla raamatukogus näeb Eesti Vabariigi 90. aastapä- vaks valminud rändeksposi- siooni «Eesti riiklikud teenete- märgid». Näitus annab ülevaate Eesti riiklike teenetemärkide ajaloost ja tänapäevast. Ekspo- neeritud on hulk haruldasi ning rahvale tundmatuid dokumente ja fotosid. Väljapaneku koosta- misel on kasutatud lisaks rah-

MEE

MINEVIKUGA

NELJAPÄEVAL

„MUSIRULLA“ LUSTMÄNG

Seadnud ja lavastanud
MARGUS VAHER

OSADES:

- JULIUS KARELL, ärimees – Valdeko Jaanson
- REGINE, tema naine – Roet Raudsepp
- INNA, nende tütar – Kersti Sillaots
- ELFI, Juliuise õde – Ene Maaten
- OTTO PAALEN, fotograaf – Voldemar Nikolaiev
- KAPTEN ALFRED SANG, Juliuise sõber – Agu Lall
- MART BERG, Julius Karelli äriosanik – Romet Koser
- LY LAID, opereti primadonna – Marika Poolakese
- VALTER RIIMAN, Ly Laidi kavalier – Jaanus Kukku/
Marek Nömm
- HEINO VELNER, Ilse kavalier – Kaik Aidnik
- MINNI, naabrinaine – Anne Mikson
- OLLI, Minni tütar – Annika Kiis
- VALLI, Minni tütar – Mari Lember
- ANNI, teenija Karellide elamises – Ane Purgas

20. juunil kell 18.00
Kondase Keskuse aias.

Vihma korral Sakala Keskuses.

SEESAARE
SELTS

▶ NÄITEMÄNGU ◀
SELTS

vusraamatukogu kogudele ka
 Eesti filmiarhiivi, Eesti riigiar-
 hiivi ja Eesti ajaloomuuseumi
 materjale. Näituse koostas Lea
 Hein ja kujundas Tiiu Laur.
 Raamatukogu on avatud E, K,
 N, R kella 10—17 ja T kella
 12—19, L ja P suletud.
 Info tel 436 4103.

Suure-Jaani külalistemajas II-matari tänav 3-a Valev Seinä maalinäitus «Jaanist mihhklipäevani». Tel 551 5932.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on
Sigrid, Siiri ja Siivi.

RISTIKU RISTSÕNA

MAITSE- AINE	LÖHNHEINA- VIIN	USKUMATU ASI	NOTA BENE	EESTI JÄRV	PR. K. EESSÕNA	PIRAKAS KÜNGAS	KÜSISÕNA	TÄPITÄHT	GALLIUM	SISSE-	LIGUNEMA	NORRA KIRJANIK	TULUTULT	E. ENDINE SKULPTOR	RUTTU ERUTUV INIMENE	INGL. K. EESSÕNA
						KARTUS					KOLM-					
AIAPIDAJA NUHTLUS								HIRVETAO- LINE LOOM								
BERÜLLIUM			OSA						SAMA HELI KIIRE KORDUMINE TÕUKE- LEEVENDI							
			LIHAVÕTTE- TOIT													
RAADIUS		VIRIN					INDIA NAI- SERÕIVAS					E. NAITLEJA				
		HERNESTE PAKEND					E. KEELE- TEADLANE					S. RANNA- MAA TEOS				
E. ENDINE KUNSTNIK					NAISENIMI						TAGATIS					HÕIMURAH- VA LIIGE
					M. GORKI TEOS						TÜHJUS					
MILLELEGI VASTAV SÕNA						VÄLJENDAB PUUDUMIST				UNGARI KIRJANIK				RUTEENIUM		
						ÕUN				BRITI AJA- LOOUIRIJA				TÄPITÄHT		

PEALE-, TAAS-				TUGI				EESTLASTE JUMAL								VEELOOM	ESIMENE	HIRMUS (ARGIK.)	TULP	TULEM	MI-BEMOLL	KANNATA- NULE ABI ANDMINE	MASTI RÕHTPUU	KERGETE KOMME- TEGA PRANTSUSE LINNANEIU
								ELUTEE																
	ORJUS				VISAND								VIRK						LAAT					
					71,12 CM								SAKSAMAA LIIDUMAA											
	NJUUTON		LADE					EESTI JÄRV							ERISAADIK									
			SILMAVESI					POPULAAR- TEADUSLIK							RAHVUSTOIT									
	HAMMASTEGA LIIGA TEGEMA								TEISE KEELE KIRJELDAMI- SE VAHEND												KUU			
	LUU								HEINATÖÖ- RIIST												KLEEBI- TAKSE ÜMBRIKULE			
	PUUSÄRK						HIMUKAS A. VALLIKU LUULETAJA- NIMI						RATSIONA- LISEERIMA										SEKUND	
													EESTI LAVASTAJA										RE-DIEES	
	OSADEKS JAGAMA										VÖLU									ÜLEV MÖTE				
											MINU									ÖRSTED				
VILETSA- VOITU					LÖPUL ASETSEV													NÄTSU- MARK						
					SIIMENS													KATUSTÄHT						
SPIRITISMI- MEEDIUMI SEISUND										TRIKK (KÕNEK.)						TŠEKAA TÖÖTAJA								

**LAPSED
TARGAKS!**

6/2013

RIPSIK

RISTSÕNAD LASTELE

100
KÕIKI
SÕNAID
TÄHTS

TANEL ON
GETTER
ON LÄHE!

HIND 1,20 €

6

AASTAÜHIND: SULEARVUTI

RIPSIK
2013

SPORT

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, marko.suurmagi@ajaleht.ee

14.

Gunnar Klettenberg lõpetas hobusega L. B. Carnaval La Silla Moskvas Bitsa ratsakeskuses peetud CSI3* ta-semega takistussõiduvõistluse *grand prix'* sõidu viie karistuspunkti ja 14. kohaga.

RATTASPORT

Raju muutis sõidu meeldejäävaks

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Paljudele tänavuse Mulgi rattaralli läbinutele jäävad kindlasti meelde tund aega kestnud vihm, kohatine rahe ning tugev tuul, mis lennutas mine-ma võistluse stardikaare.

Korraldajate sõnul oli lausa imekspandav, kui vähesed 43-kilomeetrisele rahvarallile registreerunute starti mine-mata jätsid, ehkki just sel ajal muutus raju kõige valjemaks. Kõrvale jäi vaid mõni üksik ning pole teada, kas neid pelutas ilm või olid nad sõidust loobuda otsustanud juba varem.

Optimaalne distants

Mulgi ralli ühe korraldaja, Viljandi rattaklubi liikme Kristjan Kivistiku sõnul sobib Viljandi ümbruse asfalteedel kulgev rada ühtaegu nii Eesti parematele ratturitele kui harastajatele.

«Põhisõit ehk 88 kilomeetrit on just selline distants, millest lühemat enam teha ei saa, aga pikemaks muuta seda ka ei taha,» rääkis ta. «Niisuguse distantsi suudavad läbi sõita pühapäevarrutidki.»

Kui harrastajatele on Mulgi rattaralli eeskätt võistlus iseenda ja ehk lähema sõbraga, siis tippudele on tähtis ikka võit. Tänavu kuulus võistlus esimest korda eesti rahva velotuuri sarja ning paljud paremad ratturid jahtisid punkte, et püsida kõrgel kohal sarja arvestuses.

Viljandi rattaklubi treener

Paar kilomeetrit enne Mulgi rattaralli finišit tegi Timmo Jeret järsu kiirenduse ja sai jälitajate ees napi edumaa. Seda vahet õnnestus tal hoida ning vihmajärgses esimesena lõpetada.

HERKI HELVES

Marek Johanson leidis, et seekordsest Mulgi rattarallist kujunes Eesti seni kõige aktiivsem sõit. Oma osa oli tema arvates sellel, et enne peatselt algavaid Eesti meistrivõistlusi on tegevspordilased heas vormis, ning võitlusi lisasid ka rasked ilmastikuolud ja tõusuderohke rajaprofiil.

Otsustavad sündmused leidsid aset sõidu 50. kilomeetri paiku, kui 12 ratturit said suure grupiga väikese vahe sisse. Neile lisandus veidi aja pä-

rast veel kuus jälitajat. Holtest finišini sõitiski koos 18 meest, kelle seas oli ainus viljandlane Martti Välk.

Mõni kilomeeter enne finišit tegi järsu kiirenduse Timmo Jeret. Ta suutis oma imenappi edu finišini hoida ja lõpetas konkurentide ees sekundilise vahega. Martti Välk oli 12.

Ülejäänud Viljandi klubi sõitjatest oli Kristjan Johanson 28. ja 16-aastaste seas teine, Greg Hallop 30. ning Josten Vaidem 32. Peagrupi tagumises

pooles sai Jaanus Tasane 56., Raivo Nõmm 62. ja Aivo Ilves 64. koha.

Kokku lõpetas 88 kilomeetri pikkuse põhidistantsi 180 võistlejat. Eesti rahva velotuuri edetabelit juhib praegu Viljandi etapil 34. koha saanud Sigvard Kuk. K.

Rahvarallil vähem osalejaid

Mulgi rattaralli rahvasõidu võitis Kurno Neemela ajaga 1:07.50. Neli sekundit hiljem lõ-

petas Jaan Kreila ja 20 sekundit kaotas võitjale Olavi Israel.

Distantsi lõpetas 87 ratturit. Nagu nentis korraldaja Kristjan Kivistik, võiks lähemal maal sõitjaid enamgi olla. «Eks me pea üritama rohkem pühapäevarrutiteid sõidule meelitada,» lausus ta. «Arvestades, et rattaklubi pühapäevastel matkadel osaleb üle 250 inimese ja distants on tihti pikem kui 50 kilomeetrit, võiks rahvasõit olla neile kõigile jõukohane.»

Viljandimaa noored näitasid sarjas häid tulemusi

LAURA KALAM
sakala@ajaleht.ee

Rakvere staadionil peetud «TV 10 olümpiastardi» finaali kuues Viljandi noorte edukaks: Kesklinna kooli õpilane Marta Okas võitis individuaalse võidu ja Paalalinna kool kerkis kokkuvõttes teisele kohale.

Marta Okas saavutas esikoha tüdrukute nooremas vanuserühmas kuuevõistluses. Ta kogus 4897 punkti, mis paigutas ta sarja kõigi aegade edetabelis kümnendale kohale.

Treener Milvi Varese hinnangul oli kuuevõistluse tase kõrge. «Kõik kaasateinud noored olid väga tublid ja andsid endast kõik,» lausus ta. «Võistlus oli väga tasavägine ja paremusjärjestus selgus alles viimase ala, 600 meetri jooksu järel.»

Nagu Milvi Varese nentis, on Marta Okasel seljataga raske hooaeg.

«Martal oli palju haigestumisi, mille tõttu tal ei olnud võimalik sarja kõigil etappidel

osaleda. Õnneks sai finaaletapil kõik kuhjaga tasutud,» rääkis ta.

Rakvere staadionile sõitsid Marta Okasele põialt hoidma ka ema, vanaema, õde ja vend.

«Pere toetus aitas kindlasti võidule kaasa,» tunnistas neiu pärast esikoha võitmist.

Ka treeneri ütlemist mööda on pere toetus lastele väga oluline. «Lastele on äärmiselt tähtis, et pere neid tribüünilt vaataks ja neile kaasa elab,» rõhutas ta.

Sarja finaaletapil kaheksa võistluses saavutas vanemate tüdrukute vanuserühmas 6445 punktiga neljanda koha Paalalinna kooli õpilane Emilia Paggi.

«Muidugi oleksin tahtnud poodiumile tõusta, kuid esikolmiku tüdrukud olid kõik minust aasta vanemad,» lausus ta ning lisas, et jäi oma tulemusega väga rahule.

Vanemate poiste üheksa võistluses oli Viljandimaa noortest edukaim August Kitz-

bergi nimelise gümnaasiumi õpilane Enn Robert Kinnas, kes kogus kahe päevaga 6762 punkti ja sai neljanda koha.

Koolide arvestuses teiseks tulnud Paalalinna kool edestas kolmandaks jäänud Valga põhikooli 12 punktiga.

Treener Sulev Viiese sõnul said finaaletapil eel seatud eesmärgid täidetud.

«Enne finaali paiknesime kolmandal kohal ning eesmärk oli sinna püsima jääda,» selgitas ta. «See, et me teisele kohale tõusime, oli boonus.»

Treener tõdes, et võistkonnal oli ka omajagu õnne. «Võistluse keskel tekkis olukord, kus kartsime, et jääme ka kolmandast kohast ilma. Lapsed olid aga väga tublid ja andsid endast kõik.»

Teise koha auhind oli 650-eurone toetus. Sulev Viiese jutu järgi on selle raha eest plaanis osta kooli spordivahendeid. «Kindlasti premeerime ka lapsi tublide tulemuste eest,» lubas ta.

«TV 10 olümpiastardi» finaaletapil edukalt võistelnud Marta Okas oma treeneri Milvi Varesega

MAILI OKAS

Viies toonitas, et Viljandi koolid pole selles võistlussarjas pikka aega nii häid tulemusi näidanud, ning avaldas veendumust, et teine koht andis järgmiseks hooajaks motivatsiooni kõvasti juurde.

Karksi-Nuia Kitzbergi gümnaasium oli 22 kooli seas kokkuvõttes seitsmes. Treener Riho Siil ütles, et ta ei osanud nii

head tulemust oodata. «Osaleme finaalis ju alles teist aastat.»

Treeneri sõnul on järgmisel aastal plaanis sarjas jätkata. «Uuel hooajal võtame kindlasti jälle osa. Eesmärk on jõuda koolide arvestuses kõrgemale kui selle hooaja seitsmes koht.»

Viljandi Jakobsoni kooli võistkond sai sarja kokkuvõttes 12. koha.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mõlter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon, Ülle Mällmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehte tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidaja
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. «Sakala» ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juridiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu. Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas. Tiraaz 8748

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval sündisid Viljandis kaks tüdrukut ja kaks poissi.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile», 14. VI 1983

Poliitpäeval. Juunikuu poliitpäeva teema oli igal rajoonil enda valida. Meil valiti kultuuriprobleemid. See oli tingitud ühelt poolt sellest, et Viljandi rajoonil on märkimisväärsed saavutusi kultuurivalas ning teisalt ei ole meil kultuuriarengu materiaalne baas vastavuses kultuurisfääri ette püstitatud ülesannete iseloomuga. Poliitpäeva eelsel nõupidamisel rõhutati kultuuri olulist osa meie ühiskonnas.

Sakala

- paberil
- arvutis
- tahvelarvutis
- nutitelefonis

6,95 € kuus
(juriidilisele isikule 7,95 €)

433 0040, 617 7717
www.sakala.ajaleht.ee

OSTAME kasvava metsa raieõigust, metsakinnistuid & metsamaterjali

ARU METSAGRUPP OÜ

- arumetsagrupp@gmail.com
- +372 56 49 66 05
- www.arumets.ee

ARUMETSAGRUPP

HEA METSAOMANIK!

OSTAME

- *metsakinnistuid
- *kasvava metsa raieõigust
- *metsamaterjali

Lauri Uibopuu,
tel 503 2050,
lauri@artiston.ee

Õnne, mis päikesest säravam,
tervist, mis tormidest tugevam!

Juubilar

ERICH 80

MÄESAAR!

Õnnitleme.

Abikaasa ja tütar
Piret lastega

**ootab 2013. aastal
uusi õpilasi 10. klassi**

Võimalik valida kolme õppesuuna vahel:

- reaal- ja loodusained
- humanitaar- ja sotsiaalsained
- sisekaitse

Pakume:

- häid sportimise ja vaba aja veetmise võimalusi
- uut tänapäevast õpilaskodu
- võimalust õppida meie autokoolis

10. klassi sisseastujate **dokumentide vastuvõtt 21.–25. juunini.**
Õppima asumiseks esitada avaldus, õpilase isikut tõendav dokument, tervisekaart, 2 dokumendifotot (3 x 4) ja põhikooli lõputunnistus.

Vaata lähemalt www.abjag.vil.ee või küsi teavet tel 436 0111

KINNISVARA

Majapidamine maal ja 4-toal ahik korter kesklinnas vahetada maja vastu linnas. Tel 5616 5212, 506 4049.

Männimäel rendile anda autoremondi- või metallitöökoda koos seadmetega. Sobib ka muuks otstarbeks. Info tel 503 7096.

Männimäel rendile anda ruumid, 686 m², kõrgusega 7 m. Info tel 503 7096.

Müüa heas sõidukorras 1999. a Fiat Brava 1.6, 76 kW, läbisõit 129 000 km. Tel 5392 7158.

Ostame 1990.—2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

TEENUSED

Autoklaasid. Müük, paigaldus ja parandus, ka kaskokindlustuse juhtumid. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54-b, tel 433 7789, e-post carfix@carfix.ee.

Carstopis kliimahooldus 45 €.

Kaardid ennustavad, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Ohtlike puude lõikus. Tel 5870 4243.

OÜ Hansa Meistrimehed teeb üldehitustöid. Tel 5744 4286.

Puit- ja krohvmaajade värvimine, survepesu. Tel 5190 7192.

Raamatupidamisteenus. Tel 5330 9119.

Saksa takso tel 1316.

Salvkaevude kaevamine, puhastamine ja remont. Tel 5672 7555.

Suur kaubik. Tel 515 2737.

Teras- ja tuletõkkeuste valmistamine. Rauduks OÜ tel 510 9183, www.rauduks.eu, e-post rauduks@rauduks.eu.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

TÖÖ

Pakume CE-kat veoautojuhile stabiilset tööd Soome—Rootsi liinil. Korralik tehnika ja palju tööd. Vajalikud on töökogemus pool- või täishaakel ja eesti keele oskus. Kasuks tulevad kohusetunne, ausus ja lojaalsus. Info E—R kella 10—16 tel 5340 0065, Andrus.

Õmblusettevõtte Valgamaal otsib oma meeskonda tootmise planeerijat. Täpsem info ja kandideerimine CV-Online'i kaudu. Kuulutuse ID on 323109. Kontakt Taimi Krimsi tel +372 699 0521.

Pakume täistööajaga tööd koristajale puhkuste asendamise ajaks. Info Pesueksper OÜ tel 5302 3616 või e-posti aadressil pesueksper@hot.ee.

Securitas Eesti AS pakub tööd turvatöötajale Viljandis kaubandusettevõttes. Vestlusele registreerumine tel 503 4787, 509 6132, 513 3457.

Vajame karjakut. Tel 5821 6900.

Õmblusettevõtte Valgamaal otsib oma meeskonda õmblusseadmete mehaanikut. Täpsem info ja kandideerimine CV-Online'i kaudu. Kuulutuse ID on 323115. Kontakt Taimi Krimsi tel +372 699 0521.

Vajan turule maasikamüüjat. Tel 5664 2061.

Pakun tööd laohoone ehitajale (metallfermide montaaž ja paigaldus, katuse- ja seinapleki paigaldus) Tarvastu vallas Viljandimaal. Hoone mõõdud 56 x 20 m, kõrgus 7 m. Tel 512 1691.

Vajatakse keevitajat. Tel 517 5265.

Viljandimaa hoolekandekeskus pakub tööd hooldajale. Info tel 434 2359, 523 7983.

METSAMATERJAL

Metsa ülestöötamine ja vedu. Metsakinnistute (sh raiutud) ja raieõiguste ost. Ostame ka kogu puidusortimendi kinnistu ääres. Arveldame kohe ja aitame hüpooteegiga seonduvates toimingutes. Tel 5645 8874.

Kõlaga laulud ja mängigu pill,
tantsu löö nii, et varbal on vill.
Tervisepitsid kõik põhjani joo,
muidu su juubel sul õnne ei too.

ERICH MÄESAAR!

Õnnitlevad

Malle, Cilly, Relly ja Silver peredega.

Müüa majaosa (kauplus) Saarepeedi vallas Karulas. Majaosa suurus 99 m², olemas vajalikud kommunikatsioonid ja avar parkla. Ruume on võimalik kasutada huvitegevuseks, kaupluse või tootmispiinnana. Hind 14 500 €. Müüja Innari tel 526 7994, e-post innark@yahoo.com.

Soovin osta 2-toal korteri Viljandis. Tel 5308 3363.

Müüa 1998. a VW Passat 1.6, 74 kW. Tel 5836 1442.

SÕIDUKID

OST

Metsakinnistute ja raide ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpooteegiga koormatud metsakinnistud).
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.
Tel 510 3681, andrus@grundar.ee
faks 447 0525, Lille 4, Pärnu

Ostan autoromusid. Tel 5807 1948.

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

MÜÜK

Haavaklotsid 60 l võrgus, 1 € võrk. Tel 5679 7034.

Talusealiha, 2,70 €/kg. Vedu. Tel 5466 7610.

Kasutatud rõivad Inglismaalt. Tel 509 0003.

Kuivad ja märjad 30 ja 50 cm küttepuid. Kiire teenindus, täpne kogus. Tel 5782 7770.

Kuiv kask, kuusk (kuni 30 cm) ja lepp (50 cm). Tel 524 6901.

Küttepuid. Tel 518 2565.

Märg 50 cm lepp veoga, 30 €/rm. Tel 5672 0543.

Pakitud kütteklotsid ja kamina-puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Lõhutud küttepuid. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Magus Eesti maasikas sõidab Viljandi linna igal õhtul kella 19.30—20.30. Helista ja telli tel 5556 4471. Kohtumispäik kokkuleppel.

Pakitud turba- ja puitbrikett alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Sae- ja hõõvelmaterjal. Tel 5348 0984.

Toores lepp 28 €/rm ja kask 32 €/rm, veoga. Tel 5650 0514.

Toores lepp ja kask. Tel 5828 9919.

TEADE

Viljandimaa hoolekandekeskus (Lastekodu t 6, Viiratsi) ootab vabanenud kohale eakat meesklienti. Info tel 434 2351, 523 7983.

Elad alati meie meeltes ja mõtetes, sest mälestus on nagu muusika, mis iial ei vaiki, vaid heliseb igavesti.

Teatame sügava kurbusega, et on lahkunud meie kallis abikaasa, ema, vanaema ja ämm

LINDA ANI

26. IV 1928 — 15. VI 2013

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine 22. juunil kell 11 Viljandi Pauluse kirikus.

Vaikivad rõõm ja mure, kõigest jääb järele miski, mis ei sure.

Mälestame head sõpra

ALDO RÕANDIT

Südamlik kaastunne omastele.

Anne ja Jaan

Mälestame igaviku teele lahkunud head naabrimeest

ALDO RÕANDIT

ja avaldame kaastunnet lähedastele.

Perekonnad Pruul, Pent, Lips, Jaadla, Liias, Jänes, Ritson, Uustalu ja Undrus

Avaldame kaastunnet Argole ja tema perele isa ja vanaisa

ALDO RÕANDI

kaotuse puhul.

Merike, Kalle ja Monika perega

Mälestame

AIVE MILVEKIT

Südamlik kaastunne omastele.

Hilja perega

Su tugev elutahe väsis, ränk haigus murdis elupuu.

Mälestame kallist täd

MEETA MURUMETSA

Jagame leina omastega.

Rein, Vilma ja Leili

Mälestame raske haiguse järel lahkunud

HELVE ROMBERGI

6. XII 1958 — 10. VI 2013

Valuoja kooli 1974. aastal lõpetanud klassikaaslased

Südamlik kaastunne Argole kalli isa

ALDO RÕANDI

surma puhul.

OÜ BB-Raud ja OÜ Toru-Jüri

Avaldame kaastunnet Argole perega kalli isa, äia ja vanaisa

ALDO RÕANDI

kaotuse puhul.

Perekond Väk

Avaldame siirast kaastunnet Margusele perega kalli ema

AIVE MILVEKI

kaotuse puhul.

LC Viljandi Fellin

Südamlik kaastunne lähedastele kalli

AIVE MILVEKI

kaotuse puhul.

Helvi, Sille ja Kalle peredega

Mälestus Sinust püsib helge ja hea.

Kallist

PILVI MIKKU

19. VI 1913 — 20. X 2008

mälestavad 100. sünniaastapäeval neli nooremat põlvkonda.

Nüüd saadaval uued õhksoojuspumbad!

HITACHI

esindaja Viljandimaal.

Uue põlvkonna õhksoojuspump,
mille kasutegur (COP) on 6,3!

TULE TUTVUMA!

Konditsioneeride ja
õhksoojuspumpade remont.

Oja tee 2a.
Tel 5650 6096.

www.pumbajaam.ee

Hind koos
paigaldusega
alates

830 €

KUTSE
HEAST
KOOLIST

PÄRNUMAA
KUTSEHARIDUSKESKUS

TULE SUVEKOOLI
kuurortlinna Pärnu!

- 30.07 Väikelapse esmaabi
- 30.07 Väikese eelarvega menüü
ja kalkulatsiooni koostamine
- 30.07 Patsipunumise lühikursus
- 31.07 Mida vajab erivajadustega laps lasteaias?
- 31.07 Kõpsetamine — väikesed saiad ja pirukad
- 31.07 Häälekoolitus
- 31.07 Seksuaalkasvatuse meetodid

Õõbida saab kooli uues õpilaskodus (õõpäev 5 €).

Registreerimine ja info tel 442 7870.

E-post kursused@hariduskeskus.ee

www.hariduskeskus.ee/täiend-ja-ümberõpe

Arenev. Omanõoline. Hea õpikeskkonnaga.

August Kitzbergi nim Gümnaasium

annab tugeva akadeemilise hariduse kolmes õppesuunas:

**REAAL-, HUMANITAAR-,
SPORDISUUNAS.**

Infot õppesuundade kohta leiad aadressil
akg.vil.ee

Eeltaotlusi saab elektrooniliselt esitada
kooli kodulehel kuni 20.06.2013

Dokumentide vastuvõtt 21.06–27.06.2013

Parimate võimaluste kool

TEHNOÜLEVAATUSED

**KÕIKIDELE SÕIDUKITELE,
TRAKTORITELE JA LIIKURMASINATELE.**

Et ennetada probleeme tehnoülevaatusel,
pakume autoomanikele, kelle sõiduki numbrimärk
lõpeb numbriga 4, 5, 6 või 7,

TEHA ÜLEVAATUS JUBA TÄNA.

AS RAEI

Leola t 62, tel 433 0982

- E-R kl 8–17.30
- L kl 9–13

Raua t 18, tel 434 9609

- E-R kl 8.30–17.30
- L kl 9–13

EESTI METSANDUSETTEVÕTE AASTAST 2001

EESTI METSNIK

Metsameister üle Eesti

**Hooldusraided
Uuendusraided
Raietööd ja transport**

**Metsamaa ost
Kasvava metsa ost
Metsamaterjali ost**

Metsaomaniku nõustamine

TEIE METSAMEISTER *Eesti Metsnik*

info@eestimetsnik.ee tel 50 700 45 www.eestimetsnik.ee

Husqvarna

- kui vajad parimat!

Rohulõikur 323R-II

väga kerge, lihtne käivitus,
mugavad traksid,
trimmipea, rohutera

~~429.-~~

399 €

1399 €

Murutraktor LT131

mootor B&S,
lõikelaius 97 cm,
6 niidukõrgust

~~1499.-~~

Raider H-111B Hydro

väga hea manööverdamisvõimega,
käepärased juhikud,
ees asetsev lõikekorpus,
hüdrostaatiline ülekannet

~~2799.-~~

2499 €

Pakkumised kehtivad jaanipäevani

Reginett

Lõunakeskus, Ringtee 75, Tartu 50105 tel 734 1945 www.reginett.ee

www.sakala.ajaleht.ee

**Sakala
sinu taskus!**

VILJANDI ÜHENDATUD KUTSEKESKKOOL

LÕPUAKTUSED

21. juunil Vana-Võidu mõisas
kell 13 - teenindusosakonna ja
kell 15 - ehitusosakonna lõpetajatele.

Tulge lõpetajaid õnnitlema ja õpetajaid tänama!

ÕPIME ELU, MITTE KOOLI JAOKS

**Kuni 50% juhtidest võiks näha paremini.
Tule tasuta nägemiskontrolli!**

Vali oma soodustus:

Prillid alates **69 €**
+
Päikesepillid optiliste tugevustega **0 €**

Kõik
prilliklaasid
-50%

Prillid: optometristi nägemiskontroll, raamid,
ühevaatelised õhendamata kõva pinnata
plastikklaasid +4,00...-6,00/cyl 3.
Päikesepillid: valitud raamid, ühevaatelised
õhendamata kõva pinnata värvitud plastik-
klaasid +5,00...-6,00/cyl 2.

Pakkumine kehtib kuni 23.06.2013.

Just Sinule sobivad prillid.

instrum

VILJANDI, Centrum, tel 435 1163 www.instru.ee

Igal ajal igas kohas ...